

Productie 3

Namenmonument : overzicht traject besluitvorming

18 maart 2014 – 27 december 2017

Bijlage bij bezwaarschrift tegen omgevingsvergunning Holocaust Namenmonument

Inleiding:

In het onderstaande wordt een chronologisch overzicht gegeven van de gang van zaken tussen 18 maart 2014 (besluit van B&W om mee te werken aan de komst van een Namenmonument) en 27 december 2017 (verlening omgevingsvergunning en kapvergunning tbv bouw van het Namenmonument).

Dit overzicht heeft ten doel om duidelijk te maken hoe de besluitvorming is verlopen, wie daarbij op wat voor manier een rol hebben gespeeld, wat er onderweg voor besluiten zijn genomen en wat er voor toezeggingen zijn gedaan, en of die besluiten al dan niet stand hebben gehouden en of die de toezeggingen al dan niet zijn nagekomen.

Er is zo veel mogelijk geprobeerd de stukken en letterlijke citaten (de cursieve alinea's) voor zich te laten spreken, al wordt hier en daar, in de vorm van een opmerking, getracht het begrip te vergroten en het verhaal te verhelderen. Voor dit overzicht is gebruik gemaakt van stukken die openbaar waren, aangevuld met stukken die via een WOB-verzoek van de gemeente zijn verkregen.

Chronologisch overzicht:

18 maart 2014

[de dag voor (op 19 maart) gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden, de stadsdeelraden worden afgeschaft en de nieuwe structuur met bestuurscommissies ingaat.]

B&W stemt in met

het voornemen een Namenmonument in het Wertheimpark te vestigen en verzoekt het stadsdeel Centrum samen met de initiatiefnemer, het Nederlands Auschwitz Comité (NAC), uitwerking te geven aan dat voornemen en daartoe onder meer een zorgvuldige inspraakprocedure te voeren.

16 april 2014

De informatie- en inspraakbijeenkomst mbt locatiekeuze Wertheimpark – een deel van direct belanghebbende, namelijk de bewoners aan Nieuwe Herengracht, is niet uitgenodigd. Er wordt tot 15 mei 2014 tijd gegeven om inspraakreacties in te dienen.

April – mei 2014 Toenemend tumult en acties in de buurt

3 juni 2014

Debat in de (na de verkiezingen en gewijzigd stelstel net ingestelde) Bestuurscommissie Centrum. Uitgebreide discussie – veel publiek – vrij chaotische bespreking. Onderwerp onder andere de onduidelijkheid mbt rol en bevoegdheid van de nieuwe Bestuurscommissie, in het bijzonder de grote onduidelijkheid wat mogelijke consequenties zijn als de Bestuurscommissie nee zou zeggen tegen het besluit van de voorliggende locatie.

10 juni 2014

Presentatie in het stadhuis van het ontwerp voor het namenmonument door Libeskind (architect), Grishaver (NAC), en Comité van Aanbeveling van het Namenmonument (ic oa (voorzitter) Eberhardt van der Laan en Gerdi Verbeet). Eerst een besloten bijeenkomst voor de pers. Later op de dag een open presentatie voor publiek. Deze laatste bijeenkomst verloopt tumultueus.

17 juni 2014 – besluitvormende vergadering AB Bestuurscommissie Centrum.

Wederom qua sfeer en qua inhoud een chaotische bijeenkomst. Wat kan of mag de Bestuurscommissie eigenlijk? De Bestuurscommissie Centrum beslist bij motie

B&W in kennis te stellen van de resultaten van de inspraak, B&W te verzoeken om ook zelf het gesprek met de buurt te voeren over het principebesluit en het principebesluit te bekrachtigen dan wel te heroverwegen.

2 juli 2014

Overleg van burgemeester Van der Laan en voorzitter van Bestuurscommissie Centrum Boudewijn Oranje met een twintigtal omwonenden en belanghebbenden.

De burgemeester vat aan het eind het verdere traject samen:

Aanwezigen hebben de voor hen relevante zaken op tafel gelegd. Het stadsdeel en College willen de opinies fair c.q. zuiver en grondig op een rij zetten, de situatie systematisch zo objectief mogelijk onderzoeken en in kaart brengen, met eventuele oplossingen, maatregelen, resulterend in een eindsaldo. Daarna is het aan de Stadsdeelraad / bestuurscommissie en de gemeenteraad te beoordelen of deze locatie moet worden heroverwogen of dat een alternatief wordt gezocht. Ook stelt de burgemeester te willen afspreken dat de gemeente de resultaten van haar huiswerk nogmaals met de bewoners zal bespreken voordat ermee verder wordt gaan, in een tweede ronde eind augustus of begin september.'

24 november 2014

Royal Haskoning (RHK), onafhankelijk bureau dat door de gemeente is ingeschakeld om onderzoek te verrichten, voltooit de *Studie Effecten Holocaust Namenmonument in het Wertheimpark Amsterdam*. Het rapport is zeer negatief over de gevolgen van het Libeskind-ontwerp voor het park. Het rapport wordt nog niet openbaar gemaakt.

16 juni 2015

RHK maakt een nieuw rapport, definitief concept "vooronderzoek Locatiekeuze Holocaust Namenmonument in Amsterdam" met een globaal onderzoek naar 15 mogelijke locaties. (Locatie Weesperstraat maakt van dit rapport nog geen deel uit, want is nog niet in beeld. Ook is nog geen sprake van de vier specifieke, door het NAC gewenste, criteria en ook niet van eventuele extra zware weging van sommige criteria.) Het rapport wordt nog niet openbaar gemaakt.

22 september 2015

B&W besluit met betrekking tot een procedure ten behoeve van de locatiekeuze van het Holocaust Namenmonument.

24 september 2015

Openbaarmaking besluit B&W dmv brief van de burgemeester aan de Raad.

(...) Onlangs heb ik een gesprek gevoerd met het Bestuur van het Auschwitz Comité. In dit gesprek heb ik nogmaals mijn steun toegezegd om een Namenmonument in Amsterdam te realiseren. Ik heb daarbij ook begrip gevraagd voor de tijd die wij nemen om een zorgvuldige procedure in acht te nemen. Het is mijn overtuiging dat een initiatief voor een Holocaust namenmonument breed gedragen zal worden in de stad, indien de afweging zorgvuldig tot stand komt en alle mogelijke locaties zijn bestudeerd. De eerdere protesten tegen het voorstel het monument in het Wertheimpark te plaatsen onderstrepen eens te meer dat een zorgvuldige procedure is vereist. Ik heb bij het Bestuur van het Auschwitz Comité benadrukt dat ik niet wil dat aan een waardevol en belangwekkend initiatief afbreuk wordt gedaan door een besluit over de locatie te forceren. Het is onze ambitie om een monument te realiseren dat van respect getuigt voor de slachtoffers, dat op een waardige en historisch logische plek komt en dat op voldoende en liefst groot draagvlak kan rekenen.

En verderop

Ik wil nogmaals benadrukken dat zorgvuldigheid nu gaat boven snelheid.

Er wordt voorgesteld een procedure in 2 fasen:

*In de eerste fase worden beoordelingscriteria en wegingsfactoren, alsmede de inventarisatie van mogelijke locaties besproken met het Nationaal Auschwitz Comité, de initiatiefnemer van het monument en vervolgens voorgelegd aan de gemeenteraad. In de tweede fase worden de mogelijke locaties voor het monument beoordeeld en gewogen en zal de gemeenteraad een keuze maken. Ook wordt **dan** [nadruk toegevoegd] een schetsontwerp van het monument vastgesteld, waarna met het betreffende stadsdeel afspraken worden gemaakt over de te volgen inspraakprocedure. Deze zorgvuldige procedure moet er toe leiden dat de meest geschikte locatie voor het monument wordt geselecteerd, die op een zo groot mogelijk draagvlak kan rekenen.*

[Opm: uitdrukkelijk wordt dus gesteld dat er een schetsontwerp van het monument wordt vastgelegd ("dan") als het onderwerp in de tweede fase (weging van mogelijke locatie) aan de Raad wordt voorgelegd.]

Het college van B en W steunt de realisatie van een Namenmonument ten volle, ook omdat er in de stad een breed draagvlak is voor een monument dat ons herinnert aan het onvoorstelbare leed dat zoveel Amsterdamse families is aangedaan. De eerdere protesten uit de omgeving van het Wertheimpark onderstrepen echter de noodzaak om bij de keuze van de locatie de zorgvuldigst denkbare procedure te volgen.

[opm: voor zover bekend is in Amsterdam nooit een onderzoek gedaan naar draagvlak voor een algemeen Holocaust monument, noch, meer specifiek, naar draagvlak voor een namenmonument]

Dezelfde dag - 24 september - wordt eea ook in een persbericht naar buiten gebracht.

5 oktober 2015

Bijeenkomst buurtbewoners met de burgemeester, met B Oranje en J van Pinxteren (beiden DB Bestuurscommissie Centrum) en RHK. De bijeenkomst is het toegezegde vervolg op de bijeenkomst van 2 juli 2014. De twee hierboven genoemde rapporten van RHK worden gepresenteerd, namelijk "Effecten namenmonument Wertheimpark" en "Vooronderzoek locatiekeuze" en ook worden het besluit B&W en bijbehorend persbericht gepresenteerd.

De burgemeester besluit de bijeenkomst met de opmerking

dat de stappenprocedure is uitgelegd in de brief. Burgers kunnen hun voorkeur uitspreken. Gemeenteraadbesluiten kunnen ter discussie worden gesteld.

15 oktober 2015 Vergadering Commissie Algemene Zaken.

Ter voorbereiding van de Raadsvergadering van 4 november wordt de Commissie AZ gevraagd kennis te nemen van de brief aan de Raad van de burgemeester dd 24 september en in te stemmen met de procedure in 2 fasen (zie hierboven).

Ook staat er in de notitie:

Finetuning procedure voorstel: In de brief aan de gemeenteraad staat expliciet gemeld dat het resultaat van de 1^e fase (methodiek) wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Vanzelfsprekend wordt het resultaat van de 2e fase (ingevulde matrix, locatiekeuze) ook voorgelegd aan de gemeenteraad. Nog 2 behandelingen dus.

Uit de gemeenteraad zou de vraag kunnen komen, of de procedure versneld kan worden afgewikkeld, door bijvoorbeeld de 2 fasen in 1 keer te behandelen. Het Auschwitz Comité zal waarschijnlijk gebruik maken van de inspraakmogelijkheid en aandringen op snelheid.

[opm: De bedoeling van de opmerkingen dat de Raad dan wel het NAC zou kunnen vragen om of aandringen op versnelling is onduidelijk. Er is geen nadere toelichting op, en er is door Commissie AZ noch door de Raad één woord aan gewijd.]

Bij deze bijeenkomst is een aantal sprekers. Een van hen is de heer Blanken, die spreekt namens het NAC. Uit het verslag:

(...) Hij steunt het initiatief, niet omdat hij zou vinden dat het monument zich moet houden aan zichtlijnen of omdat het onzichtbaar zou moeten worden ingepast in de omgeving. Dat vindt hij juist niet. Hij wijst erop dat het geen hek of een brug is, maar een aanklacht, een waarschuwing, een gedenkplaats. Hij vindt dat het monument moet schreeuwen als een wond in de stad. Hij stelt dat het gaat om een afweging van belangen en dat als men iets tot stand wil brengen, lef moet hebben, zeker in een stad als Amsterdam. Hij wenst de raad veel wijsheid toe.

[opm: uit dit fragment wordt duidelijk dat het NAC van meet af aan iets wilde dat feitelijk haaks staat op de uitgangspunten die horen bij de locatie Weesperstraat. Hij wijst er – terecht – op dat er een noodzaak bestaat belangen af te wegen, maar impliciet leest zijn opmerking als een oproep om het belang van de komst van een namenmonument boven alles te stellen (“Amsterdam moet lef hebben”). De belangenafweging heeft echter nooit plaats gevonden.]

Voorstel B&W met algemene stemmen door commissie AZ aangenomen.

30 oktober 2015 Brief van Van der Laan aan de Raad.

Daarin vertelt de burgemeester dat het NAC hem heeft laten weten de locatie Weesperstraat te willen toevoegen. Bij deze brief is ter info de mail van het NAC dd 29 oktober aan Vd Laan bijgevoegd (maar geen onderdeel van de notitie van vd Laan) waarin deze wens mbt de Weesperstraat is verwoord, maar waarin daarnaast ook wordt vermeld dat het Comité aan de heer Polderman (gemeente) heeft gevraagd twee punten aan de wegingsmatrix toe te voegen, nl * namen moeten goed leesbaar en aanraakbaar zijn, en * een vrij toegankelijke openbare ruimte.

4 november 2015 Vergadering gemeenteraad

“Kennismaken van de stand van zaken van het Proces Holocaust Namenmonument”, ic de brief van de burgemeester van 24 september.

Bij dit agendapunt wordt betrokken de hierboven genoemde brief van de burgemeester aan de Raad dd 30 oktober 2015.

De Raad besluit in te stemmen met de voordracht van B&W, gelijk aan de raadsbrief van de burgemeester van 24 september 2015. In de onderbouwing van het besluit (ad 1 – pag 3 van de Voordracht behorend bij het Raadsbesluit) wordt het als volgt geformuleerd:

De procedure voor een locatiekeuze zal in twee fases verlopen. In de eerste fase wordt de methodiek voor een keuze van de mogelijke locatie aan de initiatiefnemer voorgelegd. De methodiek bestaat uit beoordelingscriteria en wegingsfactoren. Tevens worden de concept rapportages besproken. De initiatiefnemer kan zijn commentaar leveren. Suggesties worden overgenomen dan wel beargumenteerd weerlegd. Het resultaat hiervan wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze zal worden gevraagd in te stemmen met de methodiek voor de locatiekeuze. In de tweede fase wordt de matrix van locaties, mogelijk aangevuld met nieuwe

locatievoorstellen, ingevuld en de wegingsfactoren worden toegepast. Er blijven waarschijnlijk een aantal kansrijke locaties over waar een kort haalbaarheidsonderzoek naar kan worden uitgevoerd. Uit de meest kansrijke locaties zal uiteindelijk een keuze worden gemaakt. Ook dit wordt eerst besproken met de initiatiefnemer. Met de initiatiefnemer wordt dan tevens een schetsontwerp voor het Namenmonument vastgesteld. Vervolgens wordt met het betreffende stadsdeel overlegd over de te volgen besluitvormingsprocedure en inspraakprocedure. In een raadsvoordracht zal aan u de keuze voor een locatie worden voorgelegd.

Als hamerstuk – zonder discussie en zonder stemming – aangenomen

Kort na 4 november 2015 (datum ontbreekt) Brief gemeente (Polderman) aan NAC

Hierin versterkt de gemeente de informatie dat de Raad op 4 november heeft ingestemd met vervolgstappen, hierbij verwijzend naar de brief van de burgemeester van 24 september. Voorts schrijft de gemeente:

Hierbij nodig ik u uit om met mij in gesprek te gaan over alle rapporten, maar in hoofdzaak over het laatste bovengenoemde rapport met daarin de matrix, waarin 15 locaties in Amsterdam worden gewogen. Wij vragen u met name aan te geven of u zich kunt vinden in de criteria / wegingsfactoren zoals die gehanteerd zijn in de matrix. Wilt u verder nog criteria aandragen of juist weglaten? Heeft u nog andere locaties die u meegenomen wilt hebben? In dit kader zijn inmiddels twee nieuwe locaties genoemd. De locatie aan de Weesperstraat (ter hoogte van de Hermitage), wilt u deze ook in de matrix opgenomen hebben? In de commissievergadering van 15 oktober 2015 is een locatie buiten Amsterdam genoemd, Westerbork, hoe staat het NAC daar tegenover? Uiteindelijk wil ik een schriftelijke reactie van het bestuur van het NAC, met daarop onze ambtelijke reactie alsmede de geheel ingevulde matrix, voorleggen aan de gemeenteraad zodat deze een definitieve keuze kan maken over de locatie.

25 november 2015 – overleg gemeente, NAC, en RHK

Hiervan een door de gemeente opgesteld verslag op hoofdlijnen.

Er wordt verslag gedaan van het besluit van de Raad dd 14 oktober mbt de 2-fase procedure.

Fase 1: schriftelijk commentaar van NAC op de rapporten, de methodiek, de beoordelingscriteria, de locaties en de wegingsfactoren. Dit gaat met ambtelijk advies voorgelegd worden aan de burgemeester en de gemeenteraad.

Fase 2: aantal voorkeurslocaties wordt nader onderzocht op haalbaarheid en draagvlak in de buurt. Daarna wordt de matrix volledig ingevuld. Daarna worden voorkeurslocaties met mogelijk één prioriteitslocatie ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Het NAC stelt

dat de criteria die voor het NAC van belang zijn in de matrix onvoldoende prominent tot uitdrukking komen. Het NAC zou het logisch vinden dat er een eerste selectie van de locaties plaatsvindt op basis van haar criteria. De locaties die dan overblijven kunnen vervolgens op basis van (in de ogen van het NAC) secundaire criteria op haalbaarheid worden getoetst. De reactie van de heer Polderman is dat per locatie een ander ontwerp nodig is en in dat kader zijn ook de andere criteria van belang.

Volgens het NAC zijn de volgende criteria zwaarwegend: Monument moet binnen Joods kwartier liggen, statuur hebben (nationaal belang), namen moeten aangeraakt kunnen worden, en het

monument moet openbaar toegankelijk zijn. De overige criteria zijn volgens het NAC "ondergeschikt".

Zo blijven 5 locaties over – in volgorde van voorkeur van het NAC: Wertheimpark, Weesperstraat, JD Meijerplein, Plantage Westermanplantsoen en Waterlooplein.

Het NAC heeft kritiek op het rapport RHK over het Wertheimpark:

Het NAC constateert dat het rapport van Haskoning vol met persoonlijke meningen staat en daarom alleen de schijn van objectiviteit heeft. De waardering die de adviseur geeft op verschillende criteria worden helemaal niet gedeeld door het NAC. Bovendien worden criteria gehanteerd die voor het NAC van secundair belang zijn.

Het NAC geeft aan waar het ontwerp aan moet voldoen:

Het monument moet een schreeuw zijn, het moet prestigieus zijn, het moet confronterend zijn, het moet beklemmend zijn, men moet erover struikelen, men moet gedesoriënteerd raken en het monument mag niet weg gestopt worden en moet dus juist niet opgaan in de omgeving.

Het NAC stelt dat een schriftelijke reactie op de methodiek en de matrix niet nodig is, en stelt dat dit overleg voldoende moet zijn. Het NAC dringt aan op spoed:

Het NAC vraagt zich daarom af waarom we niet een stap kunnen overslaan; het moet toch voor het college mogelijk zijn om voor het einde van dit jaar een concreet voorstel aan de gemeenteraad te sturen.. De tijdwinst die we dan boeken is in het voordeel van de weinige overlevenden die nog in leven zijn: de kans dat zij de onthulling van het monument nog meemaken wordt groter.

Eind 2015 (precieze datum niet bekend) Memo van P Polderman aan de burgemeester

Naar aanleiding van de 2 fasen waartoe besloten is stelt de heer Polderman:

Als dat inhoudt dat wij nog twee keer naar de gemeenteraad moeten dan komen we met de meest optimistische planning uit op week 34 (augustus) in 2016. De planning gaat er vanuit dat er over maximaal 3 locaties een financieel haalbaarheidsonderzoek en inspraak in de betreffende buurt zal plaatsgevonden. De onderzoeken en inspraakreacties worden meegenomen in de vorming van het definitieve besluit. Dit houdt in dat het definitieve besluit pas na de zomer zal plaatsvinden. Om het proces te versnellen en nog voor de zomer een definitief besluit te kunnen nemen, stellen we voor om fase 1 en fase 2 ineen te schuiven. In haar vergadering van woensdag 4 november heeft de gemeenteraad in feite al ingestemd met de methodiek, de 15 locaties en de toevoeging van de locatie aan de Weesperstraat ter hoogte van de Protestantse Diaconie. De methodiek wordt nog afgestemd met het Nederlands Auschwitz Comité (NAC). Als het NAC akkoord gaat kunnen we feitelijk concluderen dat fase 1 is afgerond en zouden wij meteen met fase 2 kunnen starten. De vraag aan de BM is of hij deze conclusie deelt en wij meteen door kunnen gaan met fase 2.

[opm: Feitelijk wordt voorgesteld om het besluit van de Raad over de procedure – namelijk dat de procedure uit twee onderscheidelijke fasen zou bestaan –om redenen van snelheid zonder nadere toelichting of discussie met terugwerkende kracht te beschouwen als alvast het inhoudelijke besluit **over** de eerste fase van die procedure]

18 december 2015

Overleg ambtenaren met de burgemeester (zo blijkt uit intern memo – zie hierna – van Polderman en de Vries aan B Oranje van eind december 2015 of begin 2016)

In het bovengenoemde memo van eind december wordt het volgende gemeld ten aanzien van het overleg van 18 december 2015

De BM heeft het volgende gemeld:

** De wegingsfactoren moeten worden meegenomen (alle 4 de criteria zouden een weging 5 kunnen krijgen)*

** Hij ondersteunt het voorstel om ter wille van de "snelheid" de in de brief aan de gemeenteraad genoemde twee fasen ineen te schuiven en in een voordracht aan de gemeenteraad voor te leggen. De planning is nu dat dit in juni 2016 zou moeten plaatsvinden.*

** Hij ondersteunt het voorstel om zo snel mogelijk een haalbaarheidsonderzoek te doen naar de in de matrix best scorende locatie de Weesperstraatstrook. Na dit haalbaarheidsonderzoek zal er een terugkoppel moment zijn met de BM, alvorens er een draagvlakonderzoek over deze locatie zal plaatsvinden.*

[opm: dus alleen haalbaarheidsonderzoek naar Weesperstraat. En de burgemeester introduceert hier de noodzaak van een draagvlakonderzoek]

Eind december 2015 of januari 2016 (geen datum – datum kan worden opgemaakt uit de context)
Memo stand van zaken van gemeente (Polderman/de Vries) aan B Oranje.

Informatie over de vier nieuwe criteria die het NAC heeft genoemd, en over de vijf locaties die over zijn. Er wordt gesproken over mogelijkheden hoe bepaalde criteria zwaarder gewogen kunnen worden, en de gevolgen van die keuzes. Daarnaast wordt meede gedeeld dat er gewerkt wordt aan een haalbaarheidsonderzoek mbt de Weesperstraatstrook.

Begin 2016 - Onbekende datum – Notitie vd Laan tbv agendapunt voor algemene staf.

Er wordt informatie gegeven mbt de vier zeer [sic!] zwaarwegende criteria, en gemeld dat de overige criteria volgens NAC ondergeschikt zijn voor de locatiekeuze. Er wordt gemeld dat er voor het NAC vijf locaties overblijven.

Het ambtelijk advies is om de criteria van het NAC over te nemen en een zwaardere weging aan deze criteria te geven. Uit de ingevulde matrix blijkt dat dit leidt tot 1 prioriteitslocatie en/of een aantal voorkeurslocaties.

Bijgaande planning is erop gericht om nog voor de zomer 2016 tot een locatiekeuze te komen. De procedure voorziet er nu in dat fase 1 en 2, zoals genoemd in de brief aan de gemeenteraad zodanig wordt voorbereid dat deze in 1 voordracht aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd. Alleen dan is het mogelijk om voor de zomer tot een besluit te komen voor de aanwijzing van een definitieve locatie.

Resumerend wordt in fase 1 het commentaar van het NAC op de criteria en wegingsfactoren gewogen en verwerkt. In fase 2 wordt in de matrix het maatschappelijk draagvlak, alsmede de realisatiekansen meegewogen. Hieruit volgen een aantal voorkeurslocaties. Er is in de planning voorzien dat een aantal locaties aan een nader onderzoek worden onderworpen en hierover ook overleg wordt gevoerd met de buurt c.q. deelraad waar de voorkeurslocaties zijn gesitueerd. Uiteindelijk leidt dat in de voordracht aan de gemeenteraad tot 1 prioriteitslocatie.

De voordracht wordt in het college en de commissie behandeld.

In de commissievergadering is er ruimte voor belanghebbenden een reactie te geven op de voorgestelde prioriteitskeurslocatie.

7 maart 2016

Overleg Polderman – Van der Laan (zo blijkt uit een verslag van 14 maart 2016 van Leo de Vries (gemeente) aan B. Oranje (vz Bestuurscommissie Centrum)

Er wordt verslag gedaan mbt de stand van zaken. Van der Laan is enthousiast, maar hij heeft nog wel verschillende wensen mbt het uitwerken van de matrix, een onderzoek naar de bomen, en over het overleg met betrekking tot verplaatsing van het monument Joodse erkentelijkheid. En ook spreekt hij over

Draagvlakonderzoek: Op enig moment moet er nog een draagvlakonderzoek komen.

[opm: er is nooit enig draagvlakonderzoek geweest]

23 maart 2016

Definitief rapport Royal Haskoning : *Locatieadvies Holocaust Namenmonument in Amsterdam*. In het rapport wordt de matrix ingevuld voor alle 16 locaties (inclusief Weesperstraat), zowel met ongewogen als met extra gewogen criteria. Andere, enkel gewogen, criteria zijn onder andere effect op nabije functies, effect op natuur en groen, effect op (sociale) veiligheid en effect op stadsbeeld, en daarnaast ook bijvoorbeeld waardige en rustige herdenkplaats, beschikbare ruimte, afsluitbaarheid en verkeersveiligheid.

Het rapport gaat in hoofdstuk 6 specifiek in op de wegingsmatrix

De initiatiefnemer voor het HNMonument, het Nederlands Auschwitz Comité hecht bijzondere waarde aan de vier doelcriteria die in de weginstabel bovenaan staan. Dit zijn de criteria die ontleend zijn aan de doelstelling voor het monument. Voor het Comité tellen deze criteria veel zwaarder dan de overige criteria.

Om die reden is een tweede wegingsmatrix gemaakt waarin aan deze groep van vier criteria een hoger relatief gewicht toegekend wordt. Deze wegingsmatrix met gewogen criteria is afgebeeld op blz 39. De scores in de groep ‘Doelcriteria’, gemarkeerd met een paarse balk tellen drie maal zo zwaar. (...)

Op basis van bovengenoemde overwegingen wordt geadviseerd om de wegingsmatrix met gewogen criteria als uitgangspunt te nemen.

Op basis van de resultaten van die wegingsmatrix wordt voorgesteld de locatie Weesperstraat als voorkeurslocatie aan te wijzen en voor die locatie een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren, waarin de volgende onderdelen aan bod zullen komen: De exacte locatie(s); Een of meer schetsontwerpen voor het monument; De hoofdlijnen van beheerorganisatie; Technische en planologische aspecten; Een indicatie van de kosten; Maatschappelijke haalbaarheid; Een gedetailleerde wegingsmatrix.

[Opm: onduidelijk is wat precies de ‘bovengenoemde overwegingen’ zijn, en tevens waarom een bureau als RHK zou adviseren deze gewogen criteria te hanteren. Wel is van belang te zien van welke punten RHK het van belang acht dat ze in een Haalbaarheidsstudie worden meegenomen.]

maart 2016 (geen precieze datum) Concept Haalbaarheidsstudie Weesperstraat van de Dienst R&D gereed.

Het rapport bevat een ruimtelijke analyse van de locatie en geeft een aantal randvoorwaarden voor de inpassing van het monument. Het rapport wordt nog niet bekend gemaakt.

[Opm: Het is duidelijk dat dit rapport al (ongeveer) gereed was voor RHK 23 maart (zie hierboven) zijn aanbevelingen formuleerde mbt welke onderdelen in een Haalbaarheidsstudie aan bod zouden moeten komen. Weinig van de aanbevelingen van RHK blijken dan ook in de Haalbaarheidsstudie te zijn opgenomen.]

10 mei 2016

Brief van Van der Laan aan de Raad nav besluitvorming in het college over locatie Weesperstraat

De brief gaat, samen met een notitie, voor behandeling naar de commissie AZ van 6 juni en de gemeenteraad van 22 juni. De notitie geeft zeer in het kort een overzicht mbt verleden Wertheimpark, verwijst naar het procedurevoorstel van twee fases zoals aangenomen 4 november 2015, verwijst naar (en stuurt mee) het definitieve rapport Haskoning met 16 locaties, stelt voor het overnemen van de zwaarwegende criteria, en wijst op het rapport Haalbaarheidsstudie. Vier criteria krijgen een wegingsfactor drie, dat zijn * binnen joods kwartier, * prominente locatie / staatur, * zichtbaar en herkenbaar vanaf de openbare weg en * openbaar toegankelijk.

[opm : dus wel verwijzing naar de in november vastgestelde procedure, maar geen mededeling over de inmiddels gewijzigde, verkorte procedure. En ook: de zwaarwegende criteria zijn kennelijk gewijzigd. De 'aanraakbaarheid van de namen' is verdwenen en vervangen door 'zichtbaar en herkenbaar vanaf de openbare weg']

13 mei 2016 Persbericht over het door het college genomen locatiebesluit Weesperstraat.

Ook het persbericht geeft de hele geschiedenis en ook hier wordt uitdrukkelijk verwezen naar de procedure in twee stappen. Er wordt aangekondigd dat op korte termijn een informatiebijeenkomst zal worden georganiseerd voor de buurt en dat het voorstel op 22 juni wordt geagendeerd in de Gemeenteraad.

Als de gemeenteraad instemt, zal de initiatiefnemer een nieuw ontwerp laten maken. Daarvoor moet dan bij de Bestuurscommissie Centrum een omgevingsvergunning worden aangevraagd, waarna er ook weer een inspraakprocedure wordt ingericht. [nadruk toegevoegd]

[opm: De Wabo voorziet bij een reguliere procedure niet in inspraak na het indienen van een aanvraag omgevingsvergunning. Ging men er in dit (late) stadium nog vanuit dat een uitgebreide procedure van toepassing zou zijn, in welk geval er eerst een ontwerpbesluit wordt genomen en daarop zienswijzen kunnen worden ingediend? Of is het een toezegging die het college niet had mogen doen? Bezwaar is geen inspraak!]

31 mei 2016 Informatieavond mbt de locatiekeuze, op basis van uitnodiging door de gemeente.

Er is ruimte voor vragen. B. Oranje (vz Bestuurscommissie Centrum) en Piet Polderman (projectmanager gemeente) geven antwoorden.

Vraag: hoe is het maatschappelijk draagvlak getoetst?

Antwoord: vanaf het eerste initiatief en de voorkeur van de initiatiefnemers om een Holocaust Namenmonument in Amsterdam te plaatsen hebben zowel het Nederlands Auschwitz Comité als de opeenvolgende gemeentebesturen verkend of er draagvlak is. Hierbij is zowel oog geweest voor degenen die kritisch zijn/waren, geen nieuw monument wilden als degenen die zich aangesproken voelen door het initiatief. Dit alles overziende heeft het huidige gemeentebestuur in 2014 besloten dat er voldoende draagvlak is voor een Holocaust Namenmonument in Amsterdam.

[opm: er is buurtbewoners niets bekend over onderzoek naar draagvlak. Terwijl in de 2-fase procedure expliciet was opgenomen, en later ook door de burgemeester uitdrukkelijk bepaald, dat er onderzoek verricht zou worden naar haalbaarheid EN draagvlak. Dat werd kennelijk noodzakelijk geacht. Maar het is niet gebeurd.]

Vraag: kan, gegeven de gevoeligheid van het onderwerp en de, ook weer tijdens deze informatieavond gebleken betrokkenheid van bewoners, niet een proces opgetuigd worden waar bewoners en andere belangstellenden in een tussenfase geraadpleegd worden over een eerste schets of uitwerking? Dit kan alleen maar bijdragen aan de ontvankelijkheid van het monument.

Antwoord: er is meer dan begrip op te brengen voor dit voorstel. De gemeente zal bij de initiatiefnemer een dringend beroep doen om met een procesvoorstel te komen, waarbij omwonenden en mogelijk ook andere belangstellingen geraadpleegd worden over het ontwerp.

[opm: onbekend of er een dringend beroep is gedaan. Maar omwonenden noch andere belangstellenden zijn ooit geraadpleegd.]

9 juni 2016 Vergadering Commissie Algemene Zaken en

22 juni 2016 Vergadering van de Raad met betrekking tot het locatiebesluit.

Op basis van voordracht van B&W van 10 mei 2016, wordt de raad verzocht in te stemmen met de zwaardere weging van de door het NAC opgegeven vier criteria, en in te stemmen met de Weesperstraatstrook als definitieve locatiekeuze voor het Namenmonument.

Ten aanzien van het punt van de zwaardere weging wordt ter toelichting gemeld :

Er zijn geen redenen om niet aan de wens van de initiatiefnemer tegemoet te komen.

[Opm: geen motivering van de stelling dat er geen redenen zijn]

Dit is dus zonder nadere toelichting de besluitvorming van de eerste en tweede fase in enen. De buurt had zich niet gerealiseerd dat dit besluit zo genomen zou gaan worden, want ging – immers, er was nooit informatie verspreid dat het anders zou zijn – logischerwijs nog altijd uit van de 2-fase procedure. Ten gevolge daarvan zijn er bij de commissie AZ dan ook geen sprekers vanuit de groep betrokkenen uit de buurt. Er is één spreker van het NAC, en één spreker die meldde enige dagen eerder eea in het Parool te hebben gelezen en die wilde pleiten voor een andere locatie.

Er vond feitelijk geen enkele discussie plaats, noch in de AZ, noch in de Raad. Het Auschwitz Comité werd door alle fracties gelukgewenst met het feit “dat iedereen het nu eens was”. De behandeling van het agendapunt in de Raad duurde 2 minuten en 31 seconden.

[Opm samenvattend: * de door de raad vastgestelde 2-fase procedure is niet gevolgd * er was bij het locatiebesluit nog geen schetsontwerp * er is geen enkele vorm van inspraak geweest, * er is niet gewerkt aan, of getoetst aan draagvlak.]

1 november 2016 – verslag van Stuurgroep Namenmonument

NAC voert “koffiegesprekken” met verschillende belanghebbenden om het ontwerp te laten zien. Genoemd worden: Boudewijn Oranje, de Diaconie, de Schaduwkade, verschillende belanghebbenden binnen de Joodse gemeenschap. Ook staat er nog breder overleg met Diaconie en de Hermitage op stapel, waarbij ook het Stadsdeel wordt betrokken

16 december 2016 Besloten presentatie van het Libeskind ontwerp aan pers en genodigden.

20 december 2016

Presentatie van het Libeskind ontwerp door een door het NAC ingehuurd bureau aan ongeveer 15 speciaal genodigde mensen uit de buurt die eerder hun zorg of betrokkenheid hadden laten blijken. Uitdrukkelijk alleen presentatie en geen inspraak.

17 juli 2017 verslag gemeentelijk stuurgroep

Er wordt gesproken over de verplaatsing van de twee bestaande monumenten op en bij de locatie, over de kapaanvraag van de twee bomen die behouden zouden moeten blijven, over beheer en eigendom, over de financiering, over de veiligheid, en over de procedure:

De verwachting is dat de definitieve omgevingsvergunning voor het monument in het najaar wordt aangevraagd. Het betreft een verkorte procedure. Na verlening kunnen belanghebbenden bezwaar indienen.

[Opm: iedere verwijzing naar of gedachte over inspraak is nu geheel verdwenen]

21 september 2017

aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend door NAC.

27 september 2017

aanvraag kapvergunning wordt ingediend door de gemeente

oktober of november 2017

De gemeente bepaalde op zeker moment, nadat de aanvraag omgevingsvergunning was gedaan, dat het monument om redenen van veiligheid afsluitbaar moest worden. Daartoe moesten wijzigingen in het ontwerp worden aangebracht. Deze werden in november en december voorgelegd aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

22 november 2017 De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit is niet gelukkig met het ontwerp van de afsluiting:

Door de verplichting het Namenmonument alsnog afsluitbaar te maken, wordt het uitnodigende karakter van het monument verstoord. Vooral aan de zijde van de Nieuwe Keizersgracht oogt het monument door de toevoeging van een extra muur als een enclave die zich onttrekt aan het openbaar gebied. (...) Van buiten af gezien verzelfstandigt de muur zich van het monument door de toepassing van donkere beplating aan de buitenzijde. De schuifbare hekken hebben geen relatie met het monument en sluiten ook niet aan op het parkachtige karakter. Omdat de afsluitbaarheid noodzakelijk blijkt te zijn, adviseert de commissie een duidelijke keuze te maken. De afsluiting van het monument dient of een integraal onderdeel van het monument te zijn of er zal een hek moeten komen dat duidelijk onderdeel is van de openbare ruimte.

13 december 2017 Commissie beoordeelt de kennelijk nieuwe wijzigingen en stelt:

De aanpassing aan de afsluiting levert een verbetering op ten opzichte van het vorige plan. Als voorwaarde stelt de commissie dat de hoeveelheid tekst op de muur vermindert en het ontwerp van het hekwerk, dat uit de muur schuift, nog wordt aangepast. (...) Omdat het monument al voldoende voor zich spreekt, is het onnodig de muur, naast de naamsaanduiding, ook nog te voorzien van een uitgebreide tekstuele uitleg en een kaart van Nederland. De muur trekt hiermee te veel aandacht. Het hekwerk dat uit de muur schuift heeft door de donkere kleur en de lamellenwerking een defensieve uitstraling die zich slecht verhoudt tot loodrecht staat op de betekenis van het monument. Een meer vriendelijk en open ontworpen hekwerk is passender.

En ook is de Commissie niet blij met de inrichting van de openbare ruimte.

Het voorlopige ontwerp van de inrichting van de openbare ruimte verstoort door de hoeveelheid elementen de bedoeling en expressie van het monument. Vanwege het belang van een goede inbedding in de omgeving verzoekt de commissie de inrichting van de openbare ruimte rondom het monument voor te leggen. Op voorhand kan worden meegegeven dat de openbare ruimte vooral een onderdeel moet blijven van de doorgaande straat- en grachtprofielen zodat de omgeving geen concurrentie aangaat met het gedenkteken.

[Opm: Bij het verlenen van de vergunning in december werden alle tekeningen en schetsen openbaar gemaakt. Daarbij horen:

* De grote set tekeningen , gedateerd september 2017.

* de set 'Addendum Security Gate revision', gedateerd 13 oktober 2017

* de set van 22 november, 'HNM Permit Presentation'. Deze tekeningen komen, zo lijkt het, geheel overeen met de set van 13 oktober. De set van 22 november lijkt speciaal gemaakt voor de presentatie aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van die datum. De set bevat (pag 26 en 42) een artist impression van de zuid ingang, dus aan de kant van de Nieuwe Keizersgracht. De Commissie bleek, zie hierboven, niet gelukkig met dit ontwerp.

* Tenslotte is er nog een set tekeningen met betrekking tot de zuid Entree (*1205 South Entrance Presentation*), datum 5 december, dus gemaakt na, cq naar aanleiding van, de kritiek van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Hierin ook een artist impression van de zuid ingang (pag 20 en 21).

Wat is er nu precies in het ontwerp veranderd tussen 22 november en 13 december en op basis waarvan zegt de Commissie in december tevreden gesteld te zijn? Zijn er andere tekeningen aan de Commissie getoond dan openbaar zijn gemaakt bij de vergunningsverlening? Opmerkelijk is in ieder geval dat deze twee achtereenvolgende artist impressions van de zuid ingang welhaast identiek zijn. Het enige zichtbare verschil is dat in de laatste variant er veel meer tekst en een kaart van Nederland aan de buitenkant van de zwarte muur is verschenen.

Is het deze enige zichtbare verandering, deze teksten op de muur, die de Commissie nu tevreden stelt ten aanzien van haar eerder geformuleerde bezwaren? Dat lijkt er niet op nu – zie citaat hierboven - de Commissie nota bene expliciet ongelukkig is met deze extra toegevoegde tekst. Er is geen informatie of inmiddels nog andere wijzigingen zijn gemaakt en of die aan de Commissie zijn voorgelegd.

Voorts is het van belang te vermelden dat het stadsdeel centrum verantwoordelijk is voor het opnieuw ontwerpen van de publieke ruimte om het monument. Half maart, op het moment van het schrijven van dit bezwaarschrift, is deze uitwerking nog altijd niet bekend. Ook hebben wij vernomen dat het stadsdeel niet voornemens is te voldoen aan de wens van de commissie en niet van plan is het ontwerp van de buitenruimte om het monument heen aan de Commissie voor te leggen.]

27 december 2017

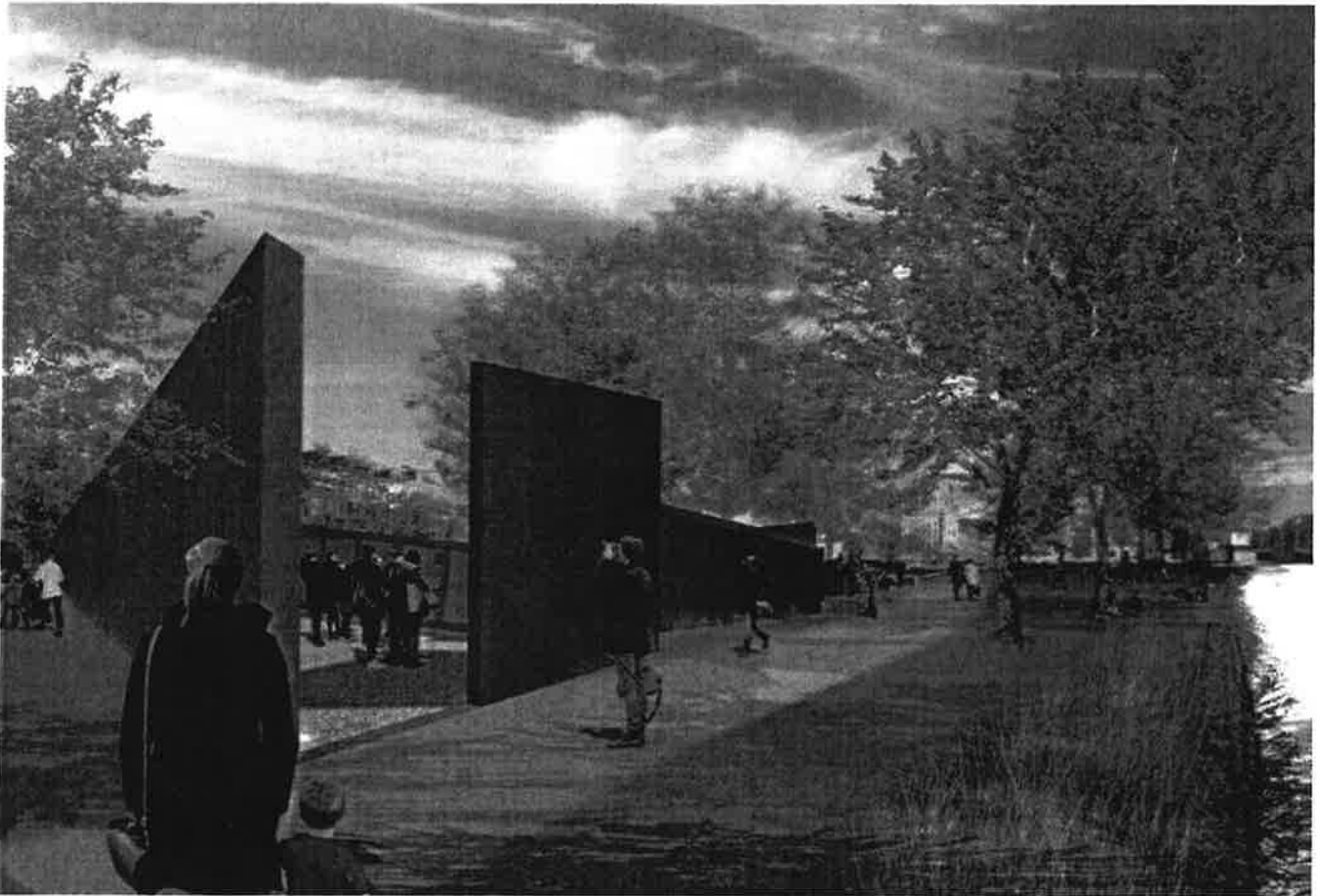
Omgevingsvergunning en kapvergunning worden na doorlopen van een verkorte procedure (een procedure zonder inspraakmogelijkheid door derden) verleend . De verleende vergunningen staan open voor bezwaar en beroep.

Amsterdam 14 maart 2018

Productie 4

<https://s.parool.nl/s-a3672342/>

Schimmig besluit rond omstreden Auschwitzmonument

Impressie van het door Daniel Libeskind ontworpen namenmonument. © Studio Libeskind

Volgende week valt het besluit over het namenmonument in het Wertheimpark. Het echte besluit is al jaren geleden genomen, tijdens besprekingen achter de schermen.

DOOR: PATRICK MEERSHOEK 14 JUNI 2014, 12:39 - BRON: HET PAROOL

Het plan kreeg een nieuwe kans na Cohens vertrek naar Den Haag

Infographic monument hq

jpg (73.7 kB)

In november 2009 ontving het bestuur van het Nederlands Auschwitz Comité een brief van het gemeentebestuur, met de mededeling dat Amsterdam had besloten niet mee te werken aan de komst van een monument met de 102.000 namen van de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust. 'Twee monumenten die hetzelfde

herdenken op een steenworp afstand van elkaar, dat is niet wenselijk,' schreef burgemeester Job Cohen over het verzoek van het comité om in het Westermanplantsoen aan de Plantage Middenlaan een namenmonument met internationale allure te mogen verwezenlijken.

De burgemeester verwees naar de wand met 6700 Joodse familienamen die op dat moment al vijftien jaar te zien was in de nabijgelegen Hollandsche Schouwburg. Eerder dat jaar had Cohen het bestuur van het comité verzocht contact op te nemen met de directie van het educatief centrum om te onderzoeken of er misschien kon worden samengewerkt aan een gezamenlijk initiatief. Dat gesprek is er gekomen, maar het leverde niets op. Daarmee was voor de gemeente de kous af, schreef Cohen in de brief met de afwijzing.

Van der Laan

Vijf jaar later ligt er alsnog een schets op tafel voor een namenmonument. Niet in het Westermanplantsoen, maar in het Wertheimpark. Bij de presentatie van de plannen, afgelopen dinsdag in de Stopera, was burgemeester Eberhard van der Laan aanwezig om persoonlijk te benadrukken dat Amsterdam het initiatief van harte ondersteunt. Van der Laan roemde de Amerikaan Daniel Libeskind, naast hem aan tafel, als één van de beste architecten ter wereld.

Dat was een ongemakkelijk moment voor de leden van de bestuurscommissie in stadsdeel Centrum, die komende dinsdag formeel het licht nog op groen moeten zetten voor het namenmonument. Voor de buurtbewoners die tegen de komst van het monument zijn, was de presentatie de bevestiging van hun vermoeden dat de keuze voor het Wertheimpark al lang en breed is genomen, en dat hun bezwaren bij de bestuurscommissie voor de kat zijn viool zijn ingediend.

Het is een feit dat de besluitvorming met een waas van geheimzinnigheid is omgeven. Het college van b. en w. stemde op 19 maart, de dag van de gemeenteraadsverkiezingen, in met de komst van het namenmonument in het Wertheimpark. Dat besluit ontbreekt in het bulletin van die week met de uitkomsten van de vergadering. Ook is het plan nooit voorgelegd aan de oude of de nieuwe gemeenteraad. In plaats daarvan kreeg de bestuurscommissie in stadsdeel Centrum de opdracht het besluit procedureel tot een goed einde te brengen.

Een bestuurlijke sluiproute, waarvoor de verklaring moet worden gezocht in de voorgeschiedenis. Enkele maanden na het versturen van zijn afwijzing namelijk,

verruilde Job Cohen het burgemeesterschap van Amsterdam voor het politiek leiderschap van de PvdA in Den Haag. Zijn plaats werd ingenomen door wethouder Lodewijk Asscher, die kort na zijn aanstelling bezoek kreeg van voorzitter Jacques Grishaver van het Auschwitz Comité. Anders dan Cohen bleek de waarnemend burgemeester wel gevoelig te zijn voor de argumenten van het comité, en hij gaf het initiatief een nieuwe kans.

Iets moois in het vooruitzicht

Dat leidde tot een nieuw gesprek tussen het Auschwitz Comité en de Hollandsche Schouwburg, nu onder leiding van een gemeentelijke procescoördinator in de persoon van Hans Gerson. De oud-wethouder wist beide partijen op één lijn te krijgen door hun allebei iets moois in het vooruitzicht te stellen: het comité kreeg zijn namenmonument, het educatief centrum zijn uitbreiding in de vorm van een nationaal Shoahmuseum, te vestigen in het schoolgebouw van het voormalige Ivko aan de overkant van de Plantage Middenlaan.

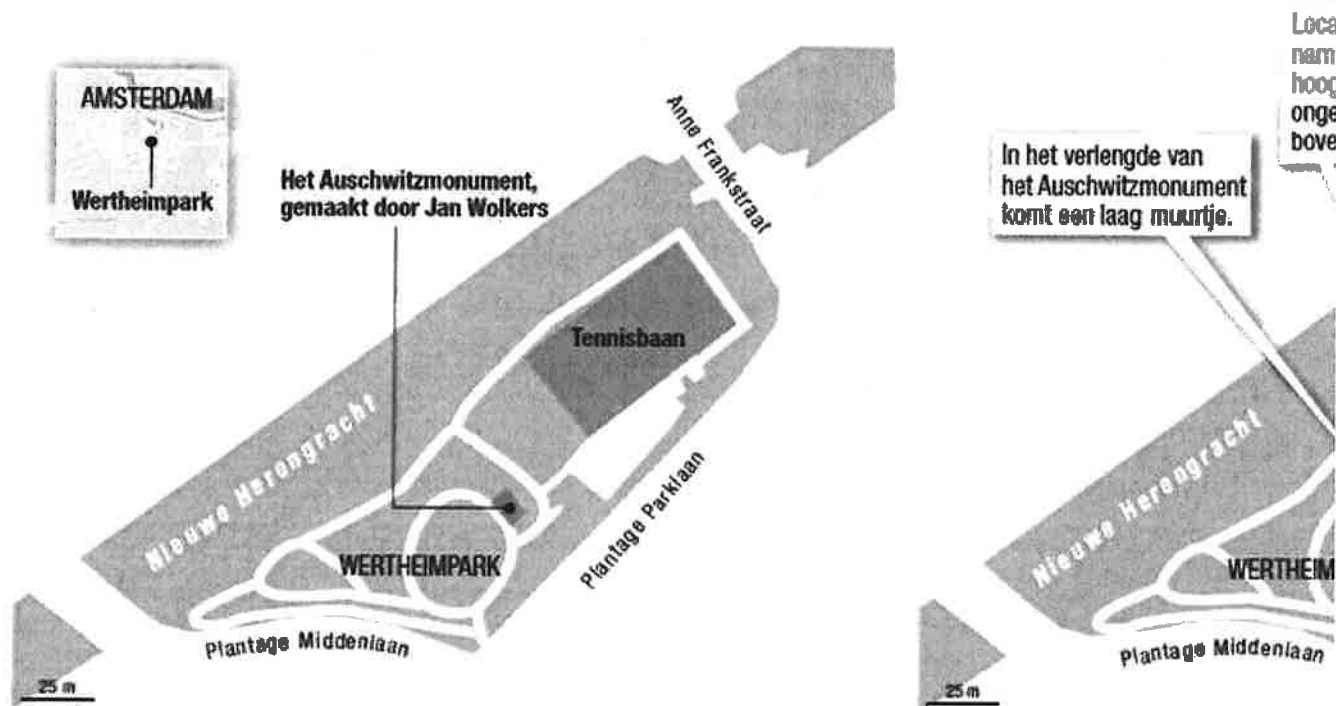
De Hollandsche Schouwburg liet in ruil zijn bezwaren tegen een tweede namenmonument varen, en het Auschwitz Comité kon Daniel Libeskind, in 2011 in Amsterdam om de Nooit meer Auschwitzlezing uit te spreken, vragen eens na te denken over een ontwerp voor een monument in Amsterdam. Libeskind stuurde een verkenner naar Nederland om de drie mogelijke locaties in ogenschouw te nemen, en liet in februari van dit jaar weten een voorkeur te hebben voor het Wertheimplantsoen. Daarna was het aan de bestuurders van stad en stadsdeel om de zaak verder te regelen.

Dat deel van de besluitvorming is nu op een oor na gevild, maar van een gelopen race is nog geen sprake, ook niet als de bestuurscommissie van stadsdeel Centrum dinsdag volgens verwachting haar fiat geeft aan de locatie. Als gevolg van de gekozen procedure is de weerstand in de buurt buitengewoon groot: de mensen hebben niet alleen bezwaar tegen de plannen, maar voelen zich ook niet serieus genomen.

Hetzelfde geldt voor Karina Wolkers, die vast van plan lijkt de slag om het Wertheimpark, met daarin het Spiegelmonument van haar man Jan Wolkers, voor de rechter uit te vechten.

De strijd roept herinneringen op aan de problemen rond het Dachau Monument in de jaren negentig. Dat begon op papier op het Museumplein en kwam daarna in het Vondelpark terecht. Hevige protesten van omwonenden zorgden ervoor dat het

ontwerp van beeldend kunstenaar Niek Kemps uiteindelijk een definitieve plek vond in het Amsterdamse Bos.

Het plan kreeg een nieuwe kans na het vertrek van Cohen naar Den Haag © Remy Koens

Productie 5

**Gemeente
Amsterdam**

Mr. E.E. van der Laan
Burgemeester

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
www.amsterdam.nl

Retouradres: B&W, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 24 september 2015
Onderwerp Holocaust Namenmonument

Geachte leden van de Gemeenteraad van Amsterdam,

Met deze brief wil ik u graag informeren over de stand van zaken met betrekking tot de locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument.

Inleiding

Vanaf 2007 beijvert het Nationaal Auschwitz Comité (NAC) zich voor de totstandkoming van een zogenaamde namenwand. Op deze monumentale wand zullen de namen van alle Joodse Slachtoffers alsmede Sinti en Roma worden vermeld.

Na diverse gesprekken met betrokkenen is in de vergadering van november 2012 door het College van B&W besloten samen met het stadsdeel Centrum medewerking te verlenen aan onderzoek naar de vestiging van de Namenwand in het Wertheimpark, onder handhaving van het Auschwitz monument (Spiegel monument).

Het college van B en W heeft op 18 maart 2014 besloten in te stemmen met het voornemen een Holocaustnamenmonument in het Wertheimpark te vestigen. Het stadsdeel Centrum werd gevraagd om in overleg met de initiatiefnemer, het Nederlands Auschwitz Comité, uitwerking te geven aan dat voornemen en daartoe onder meer een zorgvuldige inspraakprocedure te voeren.

De inspraakronde van 17 juni 2014 had tot gevolg dat het algemeen bestuur van stadsdeel Centrum het besluit *medewerking te verlenen aan het vestigen van een holocaustnamenmonument in het Wertheimpark* aanhoudt. Er wordt een motie van D66/GL/PvdA aangenomen waarin het dagelijks bestuur wordt verzocht het college:

- in kennis te stellen van de resultaten van de inspraak;
- te verzoeken om ook zelf het gesprek met de buurt te voeren over het principebesluit;
- te verzoeken om het principebesluit te bekrachtigen dan wel te heroverwegen.

Op woensdag 2 juli 2014 vond er een overleg plaats tussen omwonenden en belanghebbenden met stadsdeelvoorzitter Oranje en met mij. De uitkomst van dit overleg is dat er zal worden gezocht "naar mogelijke oplossingen voor bezwaren, uitdrukkelijk inclusief alternatieve locaties", en dat er voor hetzelfde gezelschap een vervolgbijeenkomst zal worden georganiseerd.

Onderzoeken

In 2014/2015 zijn drie studies/onderzoeken verricht. Deze hebben nu nog een concept status. Het concept DHV "*Studie Effecten Holocaust Namenmonument in het Wertheimpark Amsterdam*" van Royal Haskoning waarin alle mogelijke effecten worden behandeld. Uit het rapport komt naar voren dat het Holocaustmonument in deze vorm in het Wertheimpark enkele negatieve effecten heeft, waaronder de door de gebruikers gevreesde sfeerverandering. Dit betekent in dit stadium nog niet dat het Wertheimpark als locatie definitief afvalt, maar is wel een erkenning van het feit dat er een verkeerde start is gemaakt.

Het rapport van Motivaction International B.V. "*Bezoekersonderzoek Wertheimpark Amsterdam*" Dit is een onderzoek naar het huidige gebruik van het Wertheimpark.

Het concept van Royal Haskoning DHV "*Vooronderzoek Locatiekeuze Holocaust Namenmonument in Amsterdam*". In dit onderzoek zijn 15 mogelijke locaties voor het HNM Monument in beeld gebracht. De locaties zijn nog niet beoordeeld door de onderzoekers, de beoordelingscriteria en wegingsfactoren moeten immers nog door de raad worden vastgesteld. Deze vijftien locaties zullen, na instemming over de te volgen procedure, nader worden onderzocht aan de hand van een nog in te vullen matrix die ook in het rapport is opgenomen. Het is bovendien mogelijk dat de gemeenteraad nog meer locaties aan de lijst van te onderzoeken opties toevoegt.

Vervolg

Onlangs heb ik een gesprek gevoerd met het Bestuur van het Auschwitz Comité. In dit gesprek heb ik nogmaals mijn steun toegezegd om een Namenmonument in Amsterdam te realiseren. Ik heb daarbij ook begrip gevraagd voor de tijd die wij nemen om een zorgvuldige procedure in acht te nemen. Het is mijn overtuiging dat een initiatief voor een Holocaust namenmonument breed gedragen zal worden in de stad, indien de afweging zorgvuldig tot stand komt en alle mogelijke locaties zijn bestudeerd. De eerdere protesten tegen het voorstel het monument in het Wertheimpark te plaatsen onderstrepen eens te meer dat een zorgvuldige procedure is vereist. Ik heb bij het Bestuur van het Auschwitz Comité benadrukt dat ik niet wil dat aan een waardevol en belangwekkend initiatief afbreuk wordt gedaan door een besluit over de locatie te forceren. Het is onze ambitie om een monument te realiseren dat van respect getuigt voor de slachtoffers, dat op een waardige en historisch logische plek komt en dat op voldoende en liefst groot draagvlak kan rekenen.

Procedure Locatiekeuze.

De verdere procedure voor een locatiekeuze zal in twee fases verlopen. In de **eerste fase** wordt de methodiek voor een keuze van de mogelijke locatie aan de initiatiefnemer voorgelegd. De methodiek bestaat uit beoordelingscriteria en wegingsfactoren. Tevens worden de conceptrapportages besproken. De initiatiefnemer kan zijn commentaar leveren. Suggesties worden overgenomen dan wel beargumenteerd weerlegd. Het resultaat hiervan wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze zal worden gevraagd in te stemmen met de methodiek voor de locatiekeuze.

In een **tweede fase** wordt de matrix van locaties, mogelijk aangevuld met nieuwe locatievoorstellen, ingevuld en worden de wegingsfactoren toegepast. Er blijven waarschijnlijk enkele kansrijke locaties over waar zo nodig een kort extra haalbaarheidsonderzoek naar kan worden uitgevoerd. Uit de meest kansrijke locaties zal uiteindelijk door uw raad een keuze worden gemaakt. Ook dit wordt uiteraard eerst besproken met de initiatiefnemer. Met de initiatiefnemer wordt dan tevens een schetsontwerp voor het Namenmonument vastgesteld. Vervolgens wordt met het betreffende stadsdeel, overlegd over de te volgen besluitvormingsprocedure en inspraakprocedure. In een raadsvoordracht zal aan u de keuze voor een locatie worden voorgelegd.

Ik wil nogmaals benadrukken dat zorgvuldigheid nu gaat boven snelheid.

Met vriendelijke groet,
mede namens de voorzitter van het stadsdeel Centrum,

E.E. van der Laan

Productie 6

**Gemeente
Amsterdam**

Mr. E.E. van der Laan
Burgemeester

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
www.amsterdam.nl

Retouradres: B&W, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 30 oktober 2015
Onderwerp Holocaust Namenmonument

Geachte leden van de raad,

Bij dezen informeer ik u dat het Nederlands Auschwitz Comité (NAC) mij deze week per mail heeft laten weten dat het graag een locatie wil toevoegen aan de matrix inzake de locatiekeuze voor het Namenmonument. Het NAC oppert om de strook gelegen aan de Weesperstraat ter hoogte van de tuin van Protestantse Diaconie in het onderzoek te betrekken. Ik stel er prijs op deze informatie zo snel mogelijk aan u bekend te maken en verzoek u dit komende woensdag 4 november te betrekken bij het agendapunt van de raad over de locatiekeuze Holocaust Namenmonument. Hierbij gaat de mail van voorzitter Grishaver van het NAC.

Met vriendelijke groet,

E.E. van der Laan

Lam Shirley

Van: Nederlands Auschwitz Comité <info@auschwitz.nl>
Verzonden: donderdag 29 oktober 2015 19:23
Aan: Burgemeester E. Van Der Laan; Eberhard van der Laan
CC: Polderman, Piet
Onderwerp: Holocaust Namenmonument

Urgentie: Hoog

NEDERLANDS AUSCHWITZ COMITÉ

Geachte burgemeester, beste Eberhart,

Graag informeer ik u over het volgende. De projectleider voor het Holocaust Namenmonument, Piet Polderman, attendeerde mij recent op de groenstrook in de Weesperstraat ter hoogte van de Protestantse Diaconie. Comitéleden hebben de locatie bekeken en vinden deze plek een aanvaardbaar alternatief voor het Wertheimpark (het Wertheimpark heeft nog wel steeds onze voorkeur). De Protestantse Diaconie heeft in een gesprek met stadsdeel Centrum aangegeven positief te staan tegenover een eventuele plaatsing van het Namenmonument in deze groenstrook.

Ik heb de heer Polderman ook gevraagd nog 2 punten aan de wegingsmatrix toe te voegen; 1e - namen moeten goed leesbaar en goed aanraakbaar zijn, 2e – staan in een vrij toegankelijke openbare ruimte.

Met vriendelijke groet en in de verwachting u hiermee naar genoegen te hebben geïnformeerd,

Jacques Grishaver

Productie 7

Verslag op hoofdlijnen van het overleg over de locatiekeuze Holocaust Namenmonument van 25 november 2015

Aanwezig: Naomi Koster, Chelly Overdijkink, Deborah van der Starre, Peter Zwaga, Fedde Schouten, Willem Blanken, Jacques Grishaver (allen NAC), Urban van Aar (Royal Haskoning/DHV), Piet Polderman, Leo de Vries (gemeente Amsterdam).

De heer Polderman houdt de volgende inleiding. Op 14 oktober 2015 is de Gemeenteraad akkoord gegaan met een procedurevoorstel van de Burgemeester over de locatiekeuze van het Holocaust Namenmonument. Op verzoek van de gemeente vindt dit oriënterend overleg plaats om uitvoering te geven aan fase 1 uit het voorstel, indien nodig komt er nog een vervolgoverleg. De initiatiefnemer het Nederlands Auschwitz Comité (NAC) wordt gevraagd schriftelijk commentaar te leveren op de rapporten, op de methodiek, de beoordelingscriteria, de locaties en de wegingsfactoren genoemd in de matrix uit het laatste rapport van Royal Haskoning/DHV). Deze reactie wordt met een ambtelijk advies voorgelegd aan de Burgemeester en de gemeenteraad. Daarna gaat fase 2 in en worden een aantal voorkeurslocaties nader onderzocht op haalbaarheid en op draagvlak in de buurt. Hierna wordt de matrix volledig ingevuld. De voorkeuslocaties met mogelijk 1 prioriteitslocatie worden in een voordracht ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

De heer Willem Blanken stelt namens het NAC dat de criteria die voor het NAC van belang zijn, in de matrix onvoldoende prominent tot uitdrukking komen. Het NAC zou het logisch vinden dat er een eerste selectie van de locaties plaatsvindt op basis van haar criteria. De locaties die dan overblijven kunnen vervolgens op basis van (in de ogen van het NAC) secundaire criteria op haalbaarheid worden getoetst. De reactie van de heer Polderman is dat per locatie een ander ontwerp nodig is en in dat kader zijn ook de andere criteria van belang.

Volgens het NAC zijn de volgende criteria zwaarwegend:

- Het monument moet binnen het Joods Kwartier liggen
- Het monument moet statuur hebben (Nationaal belang)
- De namen moeten aangeraakt kunnen worden (volledige naam, geboortedatum, leeftijd)
- Het monument moet openbaar toegankelijk zijn.

De overige criteria zijn volgens het NAC ondergeschikt.

Op basis van bovengenoemde criteria vallen in de optiek van het NAC 11 van de 16 locaties af en blijven de volgende 5 locaties over. (in volgorde van voorkeur)

1. Werheimpark
2. Weesperstraat (nieuw toegevoegd)
3. Het Jonas Daniël Meijerplein
4. Het Plantage Westermanplantsoen
5. Het Waterlooplein.

Locaties als Westerbork, Hollandse Schouwburg en Uilenburgerstraat zijn voor de initiatiefnemer niet aan de orde.

Het Werheimpark heeft nog steeds de absolute voorkeur van het NAC. Het NAC begrijpt wel dat dit inmiddels erg lastig wordt gelet op de tegenstand uit de buurt. In dat kader heeft het NAC grote kritiek op het eerste rapport van Royal Haskoning/DHV over het Werheimpark. Het NAC constateert dat het rapport van Haskoning vol met persoonlijke meningen staat en daarom alleen de schijn van objectiviteit heeft. De waardering die de adviseur geeft op verschillende criteria worden helemaal niet gedeeld door het NAC. Bovendien worden criteria gehanteerd die voor het NAC van secundair belang zijn. De heer Polderman stelt verantwoordelijk te zijn voor de tot standkoming van het rapport. In het

kader van een goede ruimtelijke ordening is het nodig dat de positieve en negatieve effecten van het monument op het park worden beschreven. De professionaliteit van de opsteller staat garant voor een zo objectief mogelijke beoordeling (de criteria in het rapport zijn zo objectief mogelijk beschreven). De uiteindelijke keuze wordt een politieke keuze.

Op de vraag van de heer Polderman of er nog andere locaties moeten worden toegevoegd bijvoorbeeld de Weesperstraat en/of Westerbork reageert het NAC dat de Weesperstraat kan worden toegevoegd maar de locatie Westerbork al tijdens de commissievergadering van 15 oktober is afgewezen.

Op verzoek van de heer Polderman geeft de heer Blanken nog een toelichting waar het ontwerp volgens het NAC aan moet voldoen.

- Het monument moet een schreeuw zijn
- Het moet prestigieus zijn
- Het moet confronterend zijn
- Het moet beklemmend zijn
- Men moet er over struikelen
- Men moet gedesoriënteerd raken
- Het monument mag niet weg gestopt worden en moet dus juist niet opgaan in de omgeving.

Verdere procedure / planning:

De heer Blanken stelt dat een schriftelijke reactie, op de methodiek en de matrix, namens het NAC, niet nodig is. Dit overleg moet voldoende zijn.

Op basis van dit overleg en het vastgestelde verslag stelt Piet Polderman een notitie op aan de Burgemeester voor de staf van januari 2016. Deze notitie wordt in overleg met het NAC opgesteld.

Het NAC dringt aan op spoed. "Als we met zijn allen willen, is het niet onmogelijk om snel tot een afgewogen keuze te komen". Het NAC vraagt zich daarom af waarom we niet een stap kunnen overslaan; het moet toch voor het college mogelijk zijn om einde van dit jaar een concreet voorstel aan de gemeenteraad te sturen... De tijdwinst die we dan boeken is in het voordeel van de weinige overlevenden die nog in leven zijn: de kans dat zij de onthulling van het monument nog meemaken wordt groter.

Leo de Vries
1-12-2015

Productie 8

Memo ; Voorstel voor het versnellen van het besluitvormingsproces om te komen tot een locatie voor het Namenmonument.

Aan: BM

Van: Piet Polderman

Om te komen tot een zorgvuldige genomen en breed gedragen besluit inzake de locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument is het proces om te komen tot een definitieve locatiekeuze in 2 fasen geknipt. De 1^e fase betreft het vaststellen van de methodiek en de 2^e fase betreft de invulling van de matrix en de uiteindelijke keuze van een locatie. Als dat inhoudt dat wij nog twee keer naar de gemeenteraad moeten dan komen we met de meest optimistische planning (zie bijlage) uit op week 34 (augustus) in 2016. De planning gaat er vanuit dat er over maximaal 3 locaties een financieel haalbaarheids onderzoek en inspraak in de betreffende buurt zal plaatsgevonden. De onderzoeken en inspraakreacties worden meegenomen in de vorming van het definitieve besluit. Dit houdt in dat het definitieve besluit pas na de zomer zal plaatsvinden.

Om het proces te versnellen en nog voor de zomer een definitief besluit te kunnen nemen, stellen we voor om fase 1 en fase 2 ineen te schuiven. In haar vergadering van woensdag 4 november heeft de gemeenteraad in feite al ingestemd met de methodiek, de 15 locaties en de toevoeging van de locatie aan de Weesperstraat ter hoogte van de Protestantse Diaconie. De methodiek wordt nog afgestemd met het Nederlands Auschwitz Comité (NAC). Als het NAC akkoord gaat kunnen we feitelijk concluderen dat fase 1 is afgerond en zouden wij meteen met fase 2 kunnen starten.

De vraag aan de BM is of hij deze conclusie deelt en wij meteen door kunnen gaan met fase 2.

Productie 9

Memo stand van zaken Holocaust Namenmonument

Van: Piet Polderman en Leo de Vries

Aan: Boudewijn Oranje

Ter uitvoering van het besluit van de Gemeenteraad van 4 november 2015 is op 25 november 2015 een overleg geweest met het Nederland Auschwitz Comité (NAC) over de methodiek om te komen tot een locatiekeuze (zie bijgaand verslag). Onderdeel van de besproken methodiek is een matrix met verschillende criteria (zonder wegingsfactoren).

Het NAC heeft in dit overleg 4 zeer zwaarwegende criteria genoemd:

- Het monument moet binnen het Joods Kwartier liggen
- Het monument moet statuur hebben (Nationaal belang)
- Het monument moet openbaar toegankelijk zijn.
- De namen moeten aangeraakt kunnen worden (volledige naam, geboortedatum, leeftijd)

Op basis van bovengenoemde criteria vallen in de optiek van het NAC 11 van de 16 locaties, genoemd in het rapport "vooronderzoek Holocaust Namenmonument van Roal Haskoning/DHV, af en blijven de volgende 5 locaties over. (in volgorde van voorkeur)

1. Werheimpark
2. Weesperstraatstrook ter hoogte van het theehuis (nieuw toegevoegd)
3. Het Jonas Daniël Meijerplein
4. Het Plantage Westermanplantsoen
5. Het Waterlooplein

Naar aanleiding van dit overleg is de matrix ingevuld met inachtneming van de 4 zwaarwegende criteria.

In de bijgevoegde matrix zijn twee varianten ingevuld

- Variant 1 neemt de criteria van het NAC geheel over (het Joods Kwartier weegt het zwaarst (weging 5), de overige drie criteria van het NAC krijgen een lagere (weging 3), de overige criteria krijgen geen weging).
- Bij variant 2 worden de criteria niet gewogen

In de eerste variant scoren de locaties Weesperstraatstrook (15), Wertheimpark (13), en J.D. Meijerplein(12) het hoogst. In variant 2 scoren de Hollandsche Schouwburg (7), het Stadhuis (5) en de Weesperstraatstrook (5), binnen het Joods Kwartier en de locatie Amstelpark (7) buiten het Joods Kwartier het hoogst.

Op 18 december is over bovenstaande een overleg geweest met de Burgemeester. Dit overleg is voorbereid met een concept Staf-flap (zie bijlage).

De BM heeft het volgende gemeld:

- De wegingsfactoren moeten worden meegenomen (alle 4 de criteria zouden een weging 5 kunnen krijgen)
- Hij ondersteunt het voorstel om ter wille van de "snelheid" de in de brief aan de gemeenteraad genoemde twee fasen ineen te schuiven en in een voordracht aan de gemeenteraad voor te leggen. De planning is nu dat dit in juni 2016 zou moeten plaatsvinden.

- Hij ondersteunt het voorstel om zo snel mogelijk een haalbaarheidsonderzoek te doen naar de in de matrix best scorende locatie de Weesperstraatstrook. Na dit haalbaarheidsonderzoek zal er een terugkoppel moment zijn met de BM, alvorens er een draagvlakonderzoek over deze locatie zal plaatsvinden.

Op dit moment wordt er gewerkt aan het haalbaarheidsonderzoek in de Weesperstraatstrook. Het volgende wordt onderzocht:

- Kabels en leidingen (er zal overleg worden gevoerd met diensten en bedrijven over te nemen maatregelen en eventueel proefsleuven worden gegraven)
- De ligging en de entree van de metro. (overleg met de dienst Metro)
- De toegangspoort en trap van het theehuis
- De bestaande bomen worden in kaart gebracht.
- Er wordt gekeken naar de grondwerende keermuren aan de Weesperstraat.
- Er zal bodemonderzoek worden gedaan.
- Het bestaande monument van de Joodse Erkentelijkheid
- Overleg stedenbouwkundige

Ten aanzien van het bestaande monument van de Joodse Erkentelijkheid is er inmiddels contact geweest met het Centraal Joods Orgaan. Zij hebben geen bezwaar tegen verplaatsing van dit monument ten behoeve van een nieuw monument (zie bijgaande email).

Productie 10

**Gemeente
Amsterdam**

Mr. E.E. van der Laan
Burgemeester

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
www.amsterdam.nl

Retouradres: B&W, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 10 mei 2016
Onderwerp Locatiekeuze Holocaust Namenmonument

Geachte leden van de Gemeenteraad van Amsterdam,

Hierbij bied ik u bijgaande notitie aan met betrekking tot de locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument. Met deze notitie zetten we de volgende stap in het proces van de locatiekeuze voor het Namenmonument.

In de bijgaande notitie wordt uitgebreid ingegaan op:

- De start van het initiatief voor een Namenwand, door het NAC, in 2007.
- De oorspronkelijk gekozen locatie het Wertheimpark.
- De inspraak van 17 juni 2014 die tot gevolg had dat het besluit werd aangehouden.
- De raadsbehandeling van 4 november 2015 waarin werd besloten tot het procedurevoorstel en het toevoegen van de Weesperstraatstrook als 16^e locatie.
- Het overleg met de initiatiefnemer over de methodiek en de criteria.
- Het definitief maken van het rapport van Royal Haskoning met het invullen van de criteria.
- Het overnemen van de zwaarwegende criteria van het NAC.
- Het rapport "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat van Ruimte en Duurzaamheid.

Bij de notitie horen de volgende rapporten:

- Het rapport van Royal Haskoning/DHV van 23 maart 2016 "Locatieadvies Holocaust Namenmonument in Amsterdam".
- Het rapport van Ruimte en Duurzaamheid "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat".
- Het Persbericht naar aanleiding van het besluit van B&W van 10 mei 2016.

Het onderwerp wordt geagendeerd en besproken in de commissie AZ van 9 juni 2016.

Met vriendelijke groet,

E.E. van der Laan

Notitie "Locatiekeuze Holocaust Namenmonument"

Inleiding historie:

Vanaf 2007 beijvert het Nationaal Auschwitz Comité (NAC) zich voor de totstandkoming van een zogenaamde namenwand. Op deze monumentale wand zullen de namen van alle Joodse Slachtoffers alsmede Sinti en Roma worden vermeld.

Na diverse gesprekken met betrokkenen is in de vergadering van november 2012 door het College van B&W besloten samen met het stadsdeel Centrum medewerking te verlenen aan onderzoek naar de vestiging van de Namenwand in het Wertheimpark, onder handhaving van het Auschwitz monument (Spiegel monument).

Het College van B&W heeft op 18 maart 2014 besloten in te stemmen met het voornemen een Holocaustnamenmonument in het Wertheimpark te vestigen. Het stadsdeel Centrum werd gevraagd om in overleg met de initiatiefnemer, het Nederlands Auschwitz Comité, uitwerking te geven aan dat voornemen en daartoe onder meer een zorgvuldige inspraakprocedure te voeren.

Inspraak

Op 17 juni 2014 is er een inspraakavond gehouden. Deze had tot gevolg dat het algemeen bestuur van stadsdeel Centrum het besluit *medewerking te verlenen aan het vestigen van een holocaustnamenmonument in het Wertheimpark* aanhoudt. Op verzoek van stadsdeel Centrum heeft het college van B&W kennisgenomen van de inspraak en de niet afgeronde besluitvorming. De burgemeester heeft op 2 juli 2014 een gesprek gevoerd met bewoners die zich tegen het plan hebben uitgesproken. De burgemeester heeft aan de bewoners toegezegd dat onderzoek zal worden gedaan naar de bezwaren en wat hier eventueel aan is te doen. In het onderzoek worden ook andere locaties betrokken. De uitkomsten van dit onderzoek zijn vevat in het conceptrapport van Royal Haskoning DHV "Vooronderzoek Locatiekeuze Holocaust Namenmonument in Amsterdam". In dit onderzoek zijn 15 mogelijke locaties voor het HNM monument in beeld gebracht. Bij dit rapport is een (nog niet ingevulde) matrix gevoegd met beoordelingscriteria.

Raadsbehandeling 4 november 2015

In de raadsbehandeling van 4 november 2015 is aan de leden van de gemeenteraad de brief van de burgemeester behandeld en besloten tot de in de brief genoemde procedure (in twee stappen) om tot een locatiekeuze te komen.

1. de methodiek voor een keuze van de mogelijke locatie wordt aan de initiatiefnemer voorgelegd. De methodiek bestaat uit beoordelingscriteria en wegingsfactoren. De initiatiefnemer kan zijn commentaar leveren. Suggesties worden overgenomen dan wel beargumenteerd weerlegd. Het resultaat hiervan wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze zal worden gevraagd in te stemmen met de methodiek voor de locatiekeuze.
2. de matrix van locaties, mogelijk aangevuld met nieuwe locatievoorstellen, wordt ingevuld en de wegingsfactoren worden toegepast. Er blijven waarschijnlijk enkele kansrijke locaties over waar zo nodig een kort extra haalbaarheidsonderzoek naar kan worden uitgevoerd. Uit de meest kansrijke locaties zal uiteindelijk door uw raad een keuze worden gemaakt. Ook dit wordt uiteraard eerst besproken met de initiatiefnemer. Vervolgens wordt met het betreffende stadsdeel, overlegd over de te volgen besluitvormingsprocedure en inspraakprocedure. In een raadsvoordracht zal aan de gemeenteraad de keuze voor een locatie worden voorgelegd.

Ook is in deze vergadering besloten de locatie aan de Weesperstraat ter hoogte van de Protestantse Dicaonie als 16^e locatie toe te voegen.

Wegingsmatrix, methodiek en criteria (stap 1)

De bovengenoemde conceptrapportage van Royal Haskoning is definitief geworden, gecompleteerd met het invullen van de wegingsmatrix. Alle genoemde 16 locaties (inclusief de nieuw toegevoegde Weesperstraatstrook) worden in dit rapport beschreven en gewaardeerd. Elke locatie wordt kort beschreven en zonder weging gewaardeerd in de onderstaande matrix.

Score:

In de ongewogen wegingsmatrix scoren de Weesperstraatstrook (6), het Stadhuis (6) en de Hollandsche Schouwburg (7) voldoende. De oorspronkelijk gekozen locatie het Wertheimpark scoort net positief (2).

	Wertheimpark	Weesperstraat	J.D. Meijerplein	PL Westerman planus	Westerlooplein	Mr. Visser Plein	Saatchi&Satchi	Nieuw Uilenbroekstraat	Holl. Schouwburg	Amselplein	Amsterdamse Bos	Beeldplein	Oosterpark	Joodse Begraafplaats Zeeb.	Oosterpoortplein	Jacob Obrechtplein
Mogelijke oplossingsrichtingen																
In gebouw							o	n								
Paviljoen	o	o		o				o	o	o	o	o	o	o	o	o
Sculptuur	o	o	o	o	o	o			o	o	o	o	o	o	o	o
Criteria m.b.t. doel																
Binnen Joods kwartier	+	+	+	o	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-
Prominente locatie / statuur	+	+	+	o	+	+	+	-	o	+	+	o	o	-	-	-
Zichtbaar en herkenbaar vanaf openbare weg	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Openbaar toegankelijk	o	+	+	+	+	+	o		o	o	+	+	+	-	+	+
Criteria inpasbaarheid																
Relatie Joodse erfgoed /monumenten Holocaust	-	+	+		o	+	o	o	+	-	o	-	-	+	-	+
Waardige en rustige herdenkplaats	o	o	o	o	-	-	o	o	+	+	+	+	o	+	-	-
Bereikbare ruimte	+	o	+	+	+	+	o	+	o	+	+	+	+	+	o	o
Afsluitbaarheid	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-
Toezicht	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-
Bereikbaarheid	o	+	+	o	+	+	+	-	o	+	-	o	o	-	o	-
Verkeersveiligheid	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Criteria effecten op omgeving																
Effect op nabije functies	o	o	-	-	-	o	o	-	-	o	o	o	o	+	o	-
Effect natuur en groen	-	o	o	o	o	+	+	+	-	o	o	o	o	+	-	o
Effect op (sociale) veiligheid	o	+	o	o	-	-	o	o	o	+	+	+	+	+	-	o
Effect op stabiliteit	o	o	o	o	-	-	o	o	+	o	o	o	o	+	-	o
Criteria haalbaarheid																
Herinrichting voorgenomen	+	o	-	-	+	-	+	o	o	-	-	-	-	o	-	-
Technische aspecten	-	o	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
Kostenniveau gemeente	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	+	o	o
Roofplaatvorming	o	o	o	o	o	o	-	o	+	o	o	o	o	o	o	o
Totaalscore ongewogen:	2	6	3	0	0	-1	6	-1	7	4	1	0	1	1	-8	-5

Overleg met de initiatiefnemer het NAC

Op 25 november 2015 is er over de vervolgpcedure, de matrix en de in de matrix genoemde beoordelingscriteria een overleg geweest met de initiatiefnemer het NAC.

Het NAC heeft in dit overleg 4 zeer zwaarwegende beoordelingscriteria genoemd:

- Het monument moet binnen het Joods Kwartier liggen.
- Het monument moet statuur hebben (Nationaal belang).
- Het monument moet openbaar toegankelijk zijn.
- De namen moeten aangeraakt kunnen worden (volledige naam, geboortedatum, leeftijd)

De overige criteria zijn volgens het NAC ondergeschikt voor de locatie keuze.

Op basis van bovengenoemde criteria blijven er voor het NAC nog 5 locaties over (in volgorde van voorkeur).

1. Het Wertheimpark
2. De Weesperstraatstrook (ter hoogte van de Protestantse Diaconie)
3. Het Jonas Daniël Meijerplein
4. Het Plantage Westermanplantsoen
5. Het Waterlooplein

Definitieve wegingsmatrix (stap 2)

Het overleg met het NAC heeft geen andere criteria of andere locaties opgeleverd.

Het NAC heeft aangegeven dat zij zeer hechten aan de zwaarwegende criteria: "Joods Kwartier, statuur, openbaar toegankelijk, aantrekbaarheid van de namen". Er zijn geen redenen om niet aan de wens van de initiatiefnemer tegemoet te komen. Het is legitiem dat het NAC deze criteria zwaar laat wegen.

Score:

Als we de 4 zwaarwegende criteria overnemen en 3x meetellen dan ontstaat de onderstaande gewogen matrix. In de gewogen matrix scoren de Weesperstraatstrook (14) en het Jonas Daniël Meijerplein (11) het best.

	Wertheimpark	Weesperstraat	J.D. Meijerplein	Pl. Westermanplantsoen	Waterlooplein	Mr. Visser Plein	Stadhouders	Nieuw Uilenburg straat	Holl. Schouwburg	Amstelpark	Amerlinghofse Bos	Beatrixpark	Oosterpark	Joodse Begraafplaats	Oosterspoorplein	Jacob Obrechtplein
Mogelijke oplossingsrichtingen																
In gebouwd							0	0					0			
Parkeertuinen	0	0		0				0	0	0	0	0	0	0	0	0
Scriptuur	0	0	0	0	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0
Criteria sub-t. doel																
Binnen Joods kwartier	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prominente locatie / statuur	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zichtbaar en herkenbaar vanaf openbare weg	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Openbaar toegankelijk	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Criteria inpasbaarheid																
Relatie Joodse erfgoed /monumenten Holocaust	+	+	+	-	0	+	0	0	+	-	0			+	+	+
Waardige en rustige herdenkplaats	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+
Beschikbare ruimte	+	0	+	+	+	+	0	+	0	+	+	+	+	+	0	0
Afsluitbaarheid	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Toezicht	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bereikbaarheid	0	+	-	0	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	0	0
Verkeerswillingheid	-	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Criteria effecten op omgeving																
Effect op nabijge functies	0	0	-	-	-	0	0	-	+	0	0	0	0	+	0	-
Effect natuur en groen	-	0	0	0	0	+	+	+	-	0	0	0	0	+	-	0
Effect op (Sociale) veiligheid	0	+	0	0	-	-	0	0	0	+	+	+	+	+	+	0
Effect op stadsbeeld	0	0	0	0	-	-	0	0	0	+	0	0	0	+	-	0
Criteria haalbaarheid																
Herinrichting voorgebouwde	+	0	-	-	+	+	-	+	0	0	-	-	-	0	-	-
Technische aspecten	-	0	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kostenniveau gemeente	-	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0
Realisatievorming	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalscore met gewogen factoren	4	14	11	4	6	5	8	5	7	2	1	-2	-1	-7	-12	-9

Haalbaarheidsonderzoek locatie Weesperstraatstrook

Vanwege de aanwezigheid van het monument de "Dokwerker" op het Jonas Daniël Meijerplein met een geheel eigen herdenkingstraditie, is vooralsnog besloten alleen een haalbaarheidsonderzoek te doen naar de best scorende locatie de "Weesperstraatstrook". Deze locatie is in de directe nabijheid van het JD Meijerplein en zou een inhoudelijke relatie kunnen aangaan met de Dokwerker zodat de verschillende facetten van de herdenking van de wereldoorlog tot hun recht kunnen komen.

Onderzoek Weesperstraatstrook

Om de haalbaarheid van de locatie te onderzoeken zijn de volgende acties ondernomen:

1. Een onderzoek naar de Stedenbouwkundige randvoorwaarden.
2. Een historisch bodemonderzoek door de Omgevingsdienst Noordzeekanaal Gebied.
3. Een bomenonderzoek door de Bomenwacht Nederland.
4. Een overleg met de dienst Metro en Tram.
5. Diverse overleggen met Diensten en bedrijven over kabels en leidingen.

Stedenbouwkundige Randvoorwaarden

Door Ruimte en Duurzaamheid is een haalbaarheidsstudie verricht naar de locatie met daarin opgenomen de stedenbouwkundige randvoorwaarden voor het te plaatsen monument. (zie bijlage).

De inhoud van het rapport is als volgt:

- De historie van de locatie wordt beschreven. Zowel vooroorlogs, naoorlogs en de jaren 60 en 70.
- Een beschrijving van de huidige Weesperstraat en het (naamloze) plantsoen. De Weesperstraat is een belangrijke verkeersader van de stad. De straat heeft nauwelijks verblijfskarakter.
- Een ruimtelijke analyse van de locatie. De beschikbare ruimte voor het monument is circa 1800 m².
- De aanwezigheid van het "Monument van de Joodse Erkentelijkheid" en het monument ter nagedachtenis aan Mozes Vaz Dias.
- Een beschrijving van de toegang/uitgang van de metrohalte die op de locatie aansluit.
- De randvoorwaarden voor de inpassing. Het monument kan een combinatie zijn van een paviljoen en een sculptuur, maar kan ook enkel een sculptuur zijn. De aanwezige niveaueverschillen vormen een natuurlijke basis voor de inpassing van het Namenmonument.
- De juridische aspecten.
- De omgevingsaspecten.

De eindconclusie van de haalbaarheidsstudie is dat het monument goed inpasbaar is op de locatie aan de Weesperstraat.

Omgevingsaspecten

Historisch archief onderzoek bodemkwaliteit

Door de Omgevingsdienst Noordzeekanaal Gebied is een historisch archief onderzoek naar de omgeving rond de locatie gedaan. Op de strook zelf zijn geen oude onderzoeken bekend. De rest van de omgeving is verdacht op basis van de bodemkwaliteitskaart, periode van ophoging, ondergrondse tanks, bedrijfsactiviteiten en eerder onderzoek. Als er handelingen in de bodem worden verricht (zoals ontgravingen) moet er een oriënterend bodemonderzoek worden uitgevoerd dat voldoet aan de ARVO, 2011.

Bomenonderzoek

Op 11 maart 2016 is door de Bomenwacht Nederland een bomenonderzoek op de locatie uitgevoerd. De conclusies: Er staan geen monumentale bomen op de locatie. 1 boom op de locatie heeft een beperkte levensduur. Het is niet raadzaam om de bomen te verplanten. 2 bomen worden gezien als bomen met een voldoende kwaliteit om rekening mee te houden. Stedenbouwkundig wordt geadviseerd om de (geschikte) rij bomen langs het fiets- en voetpad zoveel mogelijk te behouden.

Overleg Metro en Tram

Op 4 februari 2016 is er een overleg geweest met de dienst Metro en Tram over de deels onder de locatie liggende metrobus. Vanuit Metro en Tram zijn er geen bezwaren met het plaatsen van het monument deels op en naast de metrobus eventueel met kelderbak. Met de bouw dient rekening gehouden te worden met het feit dat de metro als het ware drijft in het grondwater. Dit zorgt altijd voor lichte bewegingen in de grond. Bij ontgravingen moet rekening worden gehouden met het opwaartse beweging van de metrobus en dient het gewicht van de ontgraving gecompenseerd te worden. Vanwege de nabijheid van de metrobus zal Metro en Tram te zijner tijd adviseren op de aanvraag omgevingsvergunning. Het is aan te bevelen om deze dienst in een vroegtijdig stadium te betrekken bij het ontwerp.

Bestaande monumenten

Een conclusie uit het onderzoek naar de Stedenbouwkundige randvoorwaarden is dat de bestaande monumenten niet op de locatie kunnen blijven staan.

Monument Mozes Vaz Dias

Het monument ter nagedachtenis aan Mozes Vaz Dias zou eventueel naar de overkant van de brug kunnen worden verplaatst. Dit wordt nog nader onderzocht.

Monument van de Joodse Erkentelijkheid

Het "Monument voor de Joodse erkentelijkheid" werd opgericht op initiatief van M. de Hartogh, zelf oorlogsslachtoffer en tot december 1940 raadslid van de gemeente Amsterdam en daarna geïnterneerd in Theresienstadt. Over het "Monument van de Joodse Erkentelijkheid" van de joodse beeldhouwer Jobs Wertheim is advies gevraagd aan het bestuur van het Centraal Joods Overleg. (CJO). Vanuit het CJO is er geen bezwaar tegen het plaatsen van de namenwand op de Weesperstraatstrook. Uit historische overwegingen zou het misschien wel moeten blijven bestaan, maar dan op een andere plek. Ook het bestuur van het Joods Historisch museum is, vanwege de historische context, voor het behoud van het monument in een of andere vorm. Als laatste is overleg gevoerd met de erven Wertheim. Zij hebben geen bezwaar tegen herplaatsing. Zij willen wel dat het monument in zijn geheel wordt herplaatst en dat, in overleg, een andere locatie wordt gezocht. De gemeente zal in overleg met de erven en andere betrokkenen zoeken naar verschillende locaties en mogelijke varianten van herplaatsing. Hierover zal een apart besluitvormingsproces worden opgezet.

Overleg met belanghebbenden

Op 24 februari 2016 is er een overleg geweest met de Protestantse Diaconie, eigenaar van het terrein dat grenst aan de beoogde locatie. In combinatie met de nieuwe overzichtelijkere ontsluiting van de metro, die op dit moment wordt gerealiseerd, zien zij voordelen voor de aantrekking richting het restaurant de Hoftuin en de Hermitage. Zij zijn voor het Namenmonument op deze strook.

Eindconclusie

Uit de eerste onderzoeken en Stedenbouwkundige Randvoorwaarden lijken geen onoverkomelijke bezwaren te zijn tegen het plaatsen van een Holocaust Namenmonument op de Weesperstraatstrook. Afhankelijk van het ontwerp zullen er nadere eisen moeten worden gesteld.

Het voorstel is:

1. De gewogen wegingscriteria over te nemen
2. De Weesperstraatstrook als locatie aan te wijzen.

PLANNING

In de raadsbehandeling van 4 november 2015 is toegezegd om vóór het zomerreces van 2016 te komen tot een definitieve locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument. Dit lijkt volgens de planning te kunnen.

Tussen de vergadering van het College van B&W en de Commissie AZ zal een informatieavond worden gehouden voor de direct omwonenden en belanghebbenden.

Planning:

10 mei	Overleg met het stadsdeelbestuur B&W vergadering
16-21 mei	inlichten Auschwitz comité en de pers informatieavond buurt
9 juni	Commissie AZ
22 juni	Raadsbehandeling

Productie 11

Gemeente
Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Persbericht

Datum 13 mei 2016
Kenmerk Pb-180

Holocaust Namenmonument naar Weesperstraatstrook

Uitkomst inventarisatie mogelijke locaties: Weesperstraat beste optie

Het Holocaust Namenmonument kan het beste worden gevestigd op de groenstrook langs de Weesperstraat, ter hoogte van de Nieuwe Herengracht. Dat is de uitkomst van de inventarisatie van zestien mogelijke locaties voor het monument die het college van B en W de afgelopen periode heeft uitgevoerd. Het Namenmonument is een initiatief van het Nederlands Auschwitz Comité, dat zich al sinds 2007 inzet voor de totstandkoming van een monumentale wand waarop de namen worden vermeld van alle uit Nederland weggevoerde Joden, Sinti en Roma die tijdens de Tweede Wereldoorlog om het leven zijn gebracht. De locatie langs de Weesperstraat is door het comité zelf aangedragen. Het college stelt nu aan de gemeenteraad voor om in te stemmen met de uitkomsten van het onderzoek en de Weesperstraatstrook aan te wijzen als locatie voor het monument.

Op 18 maart 2014 besloot het college na overleg met het stadsdeel Centrum en een uitgebreid vooronderzoek om in te stemmen met het voornemen om het monument in het Wertheimpark te vestigen. Tijdens een inspraakavond op 17 juni 2014 bleek dat er veel bezwaren waren onder omwonenden tegen de komst van het monument. In een gesprek van de burgemeester en de voorzitter van de Bestuurscommissie Centrum met de omwonenden is afgesproken dat open onderzoek zou worden gedaan naar de bezwaren en naar mogelijke alternatieve locaties.

Zorgvuldig onderzoek naar best mogelijke locatie

Op 24 november 2015 heeft het college de raad vervolgens een zo zorgvuldige mogelijke procedure voorgesteld om te komen tot de best mogelijke locatie voor het monument. Daarmee heeft de raad ingestemd. De procedure bestond uit twee stappen. Eerst werden beoordelingscriteria en wegingsfactoren voor de locatiekeuze vastgelegd. Ook is er breed gezocht naar mogelijke geschikte locaties. De tweede stap was het toepassen van de beoordelingscriteria en wegingsfactoren op uiteindelijk zestien mogelijke locaties. Naar de meest kansrijke locatie die uit dit onderzoek naar voren is gekomen, de Weesperstraatstrook, is vervolgens een extra haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van beide stappen worden op 9 juni met de commissie Algemene Zaken besproken.

Wegingsfactoren

Uit overleg met het Nederlands Auschwitz Comité kwam naar voren dat vier beoordelingscriteria extra gewicht zouden moeten krijgen. Voor het comité weegt zwaar dat het monument in het Joods Kwartier komt te liggen, dat de locatie van voldoende statuur is, dat de plek openbaar toegankelijk is en dat de namen op het monument aangeraakt kunnen worden.

Uitkomst onderzoek

Bij de ongewogen beoordeling kwam de Hollandse Schouwburg met 7 punten als meest geschikte locatie naar voren, met vlak daarna de Weesperstraatstrook en het stadhuis (beide zes punten). Het Wertheimpark scoorde met twee punten maar net voldoende. Door de beoordelingscriteria die voor de initiatiefnemer van het hoogste belang zijn zwaarder mee te laten wegen, scoren de Weesperstraatstrook (14 punten) en het Jonas Daniel Meijerplein (11 punten) uiteindelijk het beste. Het Wertheimpark krijgt bij deze weging 4 punten.

Vanwege de aanwezigheid van een ondergronds bergbezinkbassin onder het Jonas Daniel Meijerplein en het standbeeld van de Dokwerker op het plein – met een eigen herdenkingstraditie – heeft het college een extra haalbaarheidsonderzoek ingesteld naar de Weesperstraatstrook. Ook is met partijen uit de directe omgeving overleg geweest. Daaruit, en uit de stedenbouwkundige randvoorwaarden lijken geen onoverkomelijke bezwaren te zijn tegen het vestigen van een Holocaust Namenmonument op de Weesperstraatstrook. Wel moeten kabels en leidingen worden omgelegd en zijn mogelijk verkeerskundige aanpassingen nodig. Het Nederlands Auschwitz Comité heeft aangegeven tevreden te zijn met de nieuwe locatie.

Bestaande monumenten

Op de Weesperstraatstrook staan op dit moment twee andere monumenten die niet kunnen blijven staan als het Namenmonument er komt. Het monument ter nagedachtenis aan Mozes Vaz Dias zou kunnen worden verplaatst naar de overkant van de burg. Dit moet nader worden onderzocht.

Ook voor het monument van de Joodse Erkentelijkheid van Jobs Wertheim zou een andere plek moeten worden gevonden. Hierover is al overleg gevoerd met het Centraal Joods Overleg, het naastgelegen Joods Historisch Museum en de erven Wertheim. Zij hebben geen bezwaar tegen verplaatsing, maar vinden wel dat het monument meteen elders moet worden geplaatst en niet eerst mag worden opgeslagen. Een besluit over eventuele herplaatsing van het monument, en de mogelijke locaties, zal in nauw overleg met de Joodse gemeenschap en de erven Wertheim worden genomen. Hiervoor zal een apart besluitvormingsproces worden opgezet.

Besluitvorming

Er zal op korte termijn een informatiebijeenkomst worden georganiseerd voor de buurt, waarin het collegebesluit wordt toegelicht. Het voorstel van het college om het Namenmonument te vestigen op de Weesperstraatstrook kan dan op 22 juni worden geagendeerd in de gemeenteraad. Als de gemeenteraad instemt, zal de initiatiefnemer een nieuw ontwerp laten maken. Daarvoor moet dan bij de Bestuurscommissie Centrum een omgevingsvergunning worden aangevraagd, waarna er ook weer een inspraakprocedure wordt ingericht.

Noot voor de pers / niet voor publicatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jasper Karman, woordvoerder van burgemeester Eberhard van der Laan: 06 5787 7307.

Productie 12

**Verslag informatieavond locatiekeuze Holocaust Namenmonument
Weesperstraatstrook
31 mei 2016, 19:15-21:15
Hoftuin, Amstelhof, Nieuwe Herengracht**

Aanleiding, doel en opzet informatieavond

Op 10 mei 2016 heeft het college van B&W, op basis van een haalbaarheidsonderzoek naar locaties voor toekomstige plaatsing van een Holocaust Namenmonument, gekozen voor de locatie Weesperstraatstrook. Deze keuze komt voort uit een afweging van 19 criteria en, op verzoek van de initiatiefnemer van het Holocaust Namenmonument (i.c. het Nederlands Auschwitz Comité) het zwaarder laten wegen van 4 van deze 19 criteria. Doel van deze informatieavond is om omwonenden te informeren over het besluit van het college van B&W, over het haalbaarheidsonderzoek dat ten grondslag ligt aan dit besluit en over de verdere procedure.

Guido Wallagh, onafhankelijk voorzitter van de informatieavond, vraagt de aanwezigen of zij zich kunnen vinden in de opzet van de informatieavond; voor de pauze de presentaties van vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam voor de voorgeschiedenis, het doorlopen proces, het haalbaarheidsonderzoek en de verdere procedure en na de pauze gelegenheid voor het stellen van vragen en het geven van reacties. De aanwezigen stemmen in met deze opzet.

Presentaties

Boudewijn Oranje (voorzitter stadsdeel Centrum) geeft namens het gemeentebestuur van Amsterdam een korte terugblik op het initiatief van het Nederlands Auschwitz Comité voor een Holocaust Namenmonument, de aanvankelijke locatiekeuze en de discussies over inpasbaarheid van het ontwerp. Tevens geeft hij aan dat het college van B&W in 2014 een besluit tot plaatsing van het monument in het Wertheimpark heeft aangehouden en opdracht heeft gegeven voor een haalbaarheidsonderzoek naar alternatieve locaties.

Piet Polderman (projectmanager van de gemeente Amsterdam) schetst de gekozen methodiek van het externe haalbaarheidsonderzoek, de criteria en de overwegingen om 4 criteria in de finale afweging zwaarder te laten wegen. De voorkeurslocatie, die naar boven kwam in de gewogen afweging, is vervolgens aanleiding geweest om een ruimtelijk onderzoek te verrichten naar de Weesperstraatstrook.

Veronika Meijer (stedenbouwkundige gemeente Amsterdam) geeft vervolgens een nadere toelichting op dit ruimtelijk onderzoek en de uitgangspunten die hieruit voortvloeien voor het ontwerp. Dit zijn onder meer: de bereikbaarheid van de metro en de Hoftuin, een verbetering van de openbare ruimte, een eigen doorgang naar de Hoftuin, een maximale lengte van het monument en, op beperkte onderdelen van de locatie, een maximale hoogte van het monument, verlichting, behoud van zoveel mogelijk bomen en waarborgen van sociale veiligheid.

Piet Polderman eindigt de reeks van presentaties door de aanwezigen te informeren over de vervolprocedure, waaronder bespreking van het besluit van B&W in de Commissie Algemene Zaken van 9 juni en de Gemeenteraad van 22 juni. Wanneer men zich aanmeldt is het mogelijk in te spreken op de Commissievergadering. Na het besluit over de locatie, is het aan de initiatiefnemer om, binnen de uitgangspunten van het ruimtelijke onderzoek, tot een ontwerp te komen.

Vragen en reacties

Hieronder volgt een verkorte weergave van de vragen en reacties aanwezigen en antwoorden van vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam.

Locatie

Vraag: is de locatie groot genoeg? Er is twijfel bij een aantal bewoners of de locatie groot genoeg is voor een monument met 102.000 namen. En zo ja, zijn de namen dan nog zichtbaar, leesbaar en aantrekbaar zoals door de initiatiefnemer als voorwaarden zijn gesteld?

Antwoord: in het ruimtelijk onderzoek is het oorspronkelijke ontwerp als uitgangspunt genomen. Dit ontwerp ging uit van maximaal 400 meter lengte. Wanneer het toekomstige ontwerp op de Weesperstraatstrook eenzelfde lengte zou hebben, past dit op de beoogde locatie.

Vraag: hoe wordt de sociale veiligheid geborgd? Is er sprake van dode hoeken? En hoe wordt omgegaan met verlichting?

Antwoord: de initiatiefnemer en de ontwerper zullen zich moeten houden aan de uitgangspunten zoals gesteld door de gemeente. Een aantal uitgangspunten is specifiek gericht op het borgen van de sociale veiligheid. Van dode hoeken kan dan ook geen sprake zijn in het toekomstige ontwerp. De locatie zal voldoende verlicht zijn om eveneens de sociale veiligheid te borgen. Pas als aan deze, en andere uitgangspunten voldaan is, zal een bouwvergunning afgegeven kunnen worden.

Vraag: hoe loopt de begrenzing van de locatie aan de kant van de Nieuwe Keizersgracht?

Antwoord: in de ruimtelijke uitgangspunten is er rekening mee gehouden dat het toekomstige ontwerp tot maximaal de voor voorgevelrooilijn van de panden aan de Nieuwe Keizersgracht 9, 11, 13 loopt. Dit betekent dat de stoep langs de Nieuwe Keizersgracht onbebouwd blijft, zoals de huidige situatie.

Vraag: wordt in het stellen van uitgangspunten ook rekening gehouden met te verplaatsen objecten ten gevolge van het toekomstige monument? Hoe wordt voorkomen dat er voldoende fietsparkeervoorzieningen zijn en deze goed zijn ingepast op de locatie? En hoe wordt ervoor gezorgd dat ook het urinoir (krul) aan de overkant op de gracht goed ingepast blijft?

Antwoord: in het ontwerp van het toekomstige monument moet nadrukkelijk rekening gehouden worden met een zorgvuldige inpassing van objecten. Het ontwerp zal op zijn integraliteit worden beoordeeld. Het urinoir valt vooralsnog buiten de locatie.

Vraag: blijven de bomen zoveel mogelijk behouden? In dit deel van de Weesperstraat wordt immers een zeer hoge concentratie van fijnstof gemeten.

Antwoord: de bomen langs het fietspad worden ingepast in het ontwerp. Een aantal bomen in het plantsoen zijn in slechte staat en verdwijnen. Of sprake kan zijn van een compensatie van bomen elders, is een punt van aandacht bij het uitwerken van de uitgangspunten.

Vraag: hoe is het externe onderzoeksbureau tot 16 locaties voor het haalbaarheidsonderzoek gekomen?

Antwoord: verschillende betrokkenen, waaronder het Nederlands Auschwitz Comité, hebben potentiële locaties voorgesteld.

Opdrachtgever

Vraag: wie wordt de opdrachtgever van het op te richten monument?

Antwoord: Het Nederlands Auschwitz Comité is, als initiatief nemende partij, opdrachtgever voor het monument. De gemeente Amsterdam toetst het ontwerp en geeft de benodigde vergunningen af wanneer aan alle voorwaarden wordt voldaan.

Draagvlak

Reactie: is de gemeente en de initiatiefnemer zich ervan bewust dat in Amsterdam en daarbuiten ook tegenstanders zijn van het Holocaust Namenmonument? Er zijn uiteenlopende argumenten om tegen dit beoogde monument te zijn, waaronder de constatering dat er zeker in de naaste omgeving al voldoende monumenten zijn met een min of meer vergelijkbaar doel. Daarnaast vragen sommigen zich af waarom niet voor een andere buurt en/of een andere stad gekozen is. Het gaat immers om een monument met nationale betekenis.

Vraag: hoe is het maatschappelijk draagvlak getoetst?

Antwoord: vanaf het eerste initiatief en de voorkeur van de initiatiefnemers om een Holocaust Namenmonument in Amsterdam te plaatsen hebben zowel het Nederlands Auschwitz Comité als de opeenvolgende gemeentebesturen verkend of er draagvlak is. Hierbij is zowel oog geweest voor degenen die kritisch zijn/waren, geen nieuw monument wilden als degenen die zich aangesproken voelen door het initiatief. Dit alles overziende heeft het huidige gemeentebestuur in 2014 besloten dat er voldoende draagvlak is voor een Holocaust Namenmonument in Amsterdam. Op basis van dit besluit heeft het gemeentebestuur opdracht gegeven tot een vervolgonderzoek, te weten het onderzoek naar verschillende locaties.

Ontwerp

Vraag: de informatieavond staat in het teken van het genomen besluit. Dat wil zeggen een keuze voor een locatie. Hoe kan een locatiekeuze genomen worden zonder inzicht in wat voor ontwerp er komt?

Antwoord: het is bij elk bouwwerk gebruikelijk om eerst de bestemming voor een locatie te bepalen en daarna pas voor deze bestemde locatie een ontwerp te gaan maken, mede ook op basis van gestelde uitgangspunten specifiek voor de locatie.

Vraag: geldt het ontwerp dat voor de beoogde locatie van het Wertheimpark gemaakt is voor de nieuwe locatie van de Weesperstraatstrook?

Antwoord: nee. De gemeente gaat ervan uit dat de initiatiefnemer in overleg met de ontwerper treedt en dat voor deze nieuwe locatie en de gestelde uitgangspunten een nieuw en passend ontwerp wordt gemaakt.

Vraag: het ontwerp voor het Wertheimpark, de materiaalkeuze en de kleur kwamen erg zwaar en ouderwets over. Kan het ontwerp niet transparanter, lichter, meer passend in de omgeving van de nieuwe locatie?

Antwoord: dit is aan de opdrachtgever en de ontwerper, maar het ligt voor de hand dat een ontwerper kennis neemt van de weerstand en kritiek in een samenleving en voor een andere locatie ook opnieuw een ontwerp maakt. De gemeente zal de initiatiefnemer op de hoogte brengen van deze suggesties.

Vraag: wordt Libeskind, de ontwerper van het aanvankelijke monument voor het Wertheimpark, opnieuw de ontwerper? En is het niet mogelijk om meer ontwerpers met voorstellen te laten komen, bij voorbeeld via een prijsvraag of open inschrijving?

Antwoord: de keuze om meer ontwerpers uit te nodigen om een voorstel te doen als ook de keuze voor Libeskind ligt geheel bij de initiatiefnemer.

Vraag: kan, gegeven de gevoeligheid van het onderwerp en de, ook weer tijdens deze informatieavond gebleken betrokkenheid van bewoners, niet een proces opgetuigd worden waar bewoners en andere belangstellenden in een tussenfase geraadpleegd worden over een eerste schets of uitwerking? Dit kan alleen maar bijdragen aan de ontvankelijkheid van het monument.

Antwoord: er is meer dan begrip op te brengen voor dit voorstel. De gemeente zal bij de initiatiefnemer een dringend beroep doen om met een procesvoorstel te komen, waarbij omwonenden en mogelijk ook andere belangstellingen geraadpleegd worden over het ontwerp.

Productie 13

Jaar **2016**
Afdeling **3A**
Nummer **171/677**
Publicatiedatum **29 juni 2016**
Agendapunt **33**
Datum besluit B&W **10 mei 2016**

Onderwerp

Instemmen met de locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien de voordracht van burgemeester en wethouders, van 10 mei 2016
(Gemeenteblad afd. 1, nr. 677),
Gelet op artikel 108 lid 1 van de Gemeentewet,

Besluit:

kennis te nemen van:

1. de bijgevoegde notitie "Locatiekeuze Holocaust Namenmonument";
2. het rapport van Royal Haskoning/DHV van 23 maart 2016 "Locatieadvies Holocaust Namenmonument in Amsterdam" met de bij behorende wegingsmatrix (ongewogen en gewogen), waarin 16 locaties in Amsterdam worden beschreven en gewaardeerd;
3. het rapport van Ruimte en Duurzaamheid "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat", met daarin de Stedenbouwkundige randvoorwaarden.

in te stemmen met:

4. de zwaardere weging van de door de Nederlands Auschwitz Comité (NAC) opgegeven 4 criteria namelijk: "Joods Kwartier, statuur, openbaar toegankelijk en aanraakbaarheid van de namen";

Jaar 2016
Afdeling 3A
Nummer 171/677
Datum 29 juni 2016

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad
Raadsbesluit

R

5. de "Weesperstraatstrook" als definitieve locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument.

*Aldus besloten door de gemeenteraad voornoemd
in zijn vergadering op 22 juni 2016.*

De voorzitter

mr. E.E. van der Laan

De raadsgriffier

mr. M. Pe

**Voordracht voor de raadsvergadering van
woensdag 22 juni 2016**

Jaar	2016
Afdeling	1
Nummer	677
Publicatiedatum	15 juni 2016
Agendapunt	33
Datum besluit B&W	10 mei 2016

Onderwerp

Instemmen met de locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument

Met deze voordracht stellen wij u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare
besluiten wordt
gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien de voordracht van burgemeester en wethouders, van 10 mei 2016

Besluit:

kennis te nemen van:

1. de bijgevoegde notitie "Locatiekeuze Holocaust Namenmonument";
2. het rapport van Royal Haskoning/DHV van 23 maart 2016 "Locatieadvies Holocaust Namenmonument in Amsterdam" met de bij behorende wegingsmatrix (ongewogen en gewogen), waarin 16 locaties in Amsterdam worden beschreven en gewaardeerd;
3. het rapport van Ruimte en Duurzaamheid "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat", met daarin de Stedenbouwkundige randvoorwaarden.

in te stemmen met:

4. de zwaardere weging van de door de Nederlands Auschwitz Comité (NAC) opgegeven 4 criteria namelijk: "Joods Kwartier, statuur, openbaar toegankelijk en aanraakbaarheid van de namen";
5. de "Weesperstraatstrook" als definitieve locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument.

Wettelijke grondslag

Artikel 108 lid 1 gemeentewet

Bestuurlijke achtergrond

Op 4 november 2015 heeft de Gemeenteraad ingestemd met de brief van de burgemeester met daarin het procedurevoorstel om in twee stappen te komen tot een definitieve locatie voor het Holocaust Namenmonument. Tevens is de locatie aan de Weesperstraat ter hoogte van de "Hoftuin" toegevoegd aan de al genoemde 15 locaties.

Overleg Initiatiefnemer

Conform stap 1 uit het procedurevoorstel is er overleg gevoerd, met de initiatiefnemer het NAC over de methodiek met daaraan gekoppeld de matrix met criteria. De matrix wordt toegelicht in het conceptrapport "Locatieadvies Holocaust Namenmonument in Amsterdam" van Royal Haskoning/DHV.

Het NAC heeft in dit overleg 4 zeer zwaarwegende beoordelingscriteria genoemd:

- Het monument moet binnen het Joods Kwartier liggen.
- Het monument moet statuur hebben (Nationaal belang).
- Het monument moet openbaar toegankelijk zijn.
- De namen moeten aangeraakt kunnen worden (volledige naam, geboortedatum, leeftijd).

Wegingsmatrix, methodiek en criteria

Conform stap 2 uit het procedurevoorstel heeft Royal Haskoning/DHV bovengenoemde conceptrapportage definitief gemaakt en gecompliceerd met het invullen van de wegingsmatrix. Alle genoemde 16 locaties (inclusief de nieuw toegevoegde Weesperstraatstrook) worden in dit rapport beschreven en gewaardeerd in een matrix. In de ongewogen matrix "scoren" 3 locaties voldoende Weesperstraatstrook(6), Stadhuis(6), Hollandsche Schouwburg (7). De oorspronkelijk locatie het Wertheimpark scoort net voldoende(2).

Het NAC heeft aangegeven dat zij zeer hechten aan de zwaarwegende criteria: namelijk het "Joods Kwartier, statuur, openbaar toegankelijk, aanraakbaarheid van de namen". Er zijn geen redenen om niet aan de wens van de initiatiefnemer tegemoet te komen. Het voorstel is om de 4 criteria zwaarder te laten wegen.

Voorkeurslocaties

Als de 4 zwaarwegende criteria worden overgenomen scoren de Weesperstraatstrook (14) en het Jonas Daniël Meijerplein (11) het best.

Haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraatstrook

Vanwege de aanwezigheid van het monument de "Dokwerker" op het Jonas Daniël Meijerplein met een geheel eigen herdenkingstraditie, is vooralsnog besloten alleen een haalbaarheidsonderzoek te doen naar de best scorende locatie (prioriteitslocatie) de "Weesperstraatstrook". Deze locatie is in de directe nabijheid van het JD Meijerplein en zou een inhoudelijke relatie kunnen aangaan met de Dokwerker zodat de verschillende facetten van de herdenking van de tweede wereldoorlog tot hun recht kunnen komen. In opdracht van het stadsdeel Centrum is door Ruimte en Duurzaamheid een haalbaarheidsstudie gemaakt voor deze locatie.

Conclusie:

De conclusie uit het rapport van Ruimte en Duurzaamheid "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat" is dat de Weesperstraatstrook om meerdere redenen geschikt is voor de plaatsing van het Namenmonument.

- Vanwege de ligging aan de rand van de Plantage- en Weesperbuurt is de geschiedenis van de locatie sterk verbonden met de geschiedenis van het Amsterdamse Jodendom.

- Op loopafstand bevinden zich monumenten en bijzondere gebouwen die elk op eigen manier een onderdeel van de Joodse geschiedenis belichten.
- In de gesloopte panden op de locatie zelf waren voorheen diverse joodse winkels gehuisvest.
- De vestiging van het Namenmonument op deze locatie geeft aanleiding tot verbetering van de openbare ruimte in dit deel van de Weesperstraat.
- De locatie verandert van een anonieme passantenruimte in een plek vol betekenis.
- De aanwezige niveauverschillen, waaronder de verdiepte ligging ten opzichte van de Weesperstraat. Bieden veel aanleiding voor een goede ruimtelijke inpassing van het monument.
- De locatie is voor een ieder goed bereikbaar.

Onderbouwing besluit

- Ad 1. In de bijgaande notitie wordt uitgebreid ingegaan op:
- De start van het initiatief voor een Namenwand, door het NAC, in 2007.
 - De oorspronkelijk gekozen locatie het Wertheimpark.
 - De inspraak van 17 juni 2014 die tot gevolg had dat het besluit werd aangehouden.
 - De raadsbehandeling van 4 november 2015 waarin werd besloten tot het procedurevoorstel en het toevoegen van de Weesperstraatstrook als 16^e locatie.
 - Het overleg met de initiatiefnemer over de methodiek en de criteria.
 - Het definitief maken van het rapport van Royal Haskoning met het invullen van de criteria.
 - Het overnemen van de zwaarwegende criteria van het NAC.
 - Het rapport "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat van Ruimte en Duurzaamheid.
- Ad 2. In het ambtelijk overleg met de initiatiefnemer het NAC komen 4 zeer zwaarwegende criteria naar voren.
- Het monument moet binnen het Joods Kwartier liggen.
 - Het monument moet statuur hebben (Nationaal belang).
 - Het monument moet openbaar toegankelijk zijn.
 - De namen moeten aangeraakt kunnen worden (volledige naam, geboortedatum, leeftijd).
- Ad 3. De conclusie uit het rapport "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat" is dat de Weesperstraatstrook om meerdere redenen geschikt is voor de plaatsing van het Namenmonument, wel dienen de in het rapport genoemde randvoorwaarden in acht genomen te worden.
- Ad 4. Het NAC heeft aangegeven dat zij zeer hechten aan 4 zwaarwegende criteria: "Joods Kwartier, statuur, openbaar toegankelijk, aanraakbaarheid van de namen". Er zijn geen redenen om niet aan de wens van de initiatiefnemer tegemoet te komen. Het voorstel is om de 4 criteria zwaarder te laten wegen.
- Ad 5.. Met in achtneming van de randvoorwaarden uit de haalbaarheidsstudie het besluit te nemen de Weesperstraatstrook aan te wijzen als definitieve locatie voor het Holocaust Namenmonument.

	Financiële paragraaf					
Grondexploitatie: Nee		Totale omvang krediet:	€			
		Financiële dekking:				
Investering: Nee		Totale omvang krediet:	€			
		Afschrijvingstermijn:				
		Gebruikt rentepercentage:	%			
		Looptijd krediet:				
Is de regeling kredieten van toepassing: Ja/Nee		Omvang aangevraagd krediet (excl BTW)	€			
Regeling Risicovolle Projecten van toepassing: Ja/Nee						
Zijn er risico's en zo ja, hoe worden deze beheerst?						
	Financiële gevolgen					
	Jaar T	T+1	T+2	T+3	T+4	Volgnummer
Kapitaallasten						
Overige exploitatielasten						
Baten						
Saldo ten laste van de algemene middelen						
Waarvan nog niet gedekt						

Toelichting

Initiatiefnemer

Alle kosten voor het bouwrijp en obstakelvrij maken van het terrein, het omleggen van kabels en leidingen etc. alsmede het tot stand brengen, van "Het Namenmonument" zijn voor rekening van de initiatiefnemer, het Nederlands Auschwitz Comité. Als de kosten door de gemeente Amsterdam worden gesubsidieerd dan vereist dat een zelfstandig apart traject.

Vervolg

Bij de verdere uitwerking van het voorlopig ontwerp zal verder onderzoek worden gedaan en volgt een (dekkings)voorstel voor de benodigde incidentele en structurele beheerlasten. Dat is ook het moment om afspraken te maken met de gemeente (de bestuurscommissie Centrum) over het eigendom, het gebruik van de openbare ruimte en het (feitelijk) beheer.

Jaar 2016
Afdeling 1
Nummer 677
Datum 15 juni 2016

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad

R

Voordracht voor de raadsvergadering van woensdag 22 juni 2016

Geheimhouding

n.v.t.

Stukken

Meegestuurd

- Notitie Locatiekeuze Holocaust Namenmonument.
- Het rapport van Royal Haskoning/DHV van 23 maart 2016 "Locatieadvies Holocaust Namenmonument in Amsterdam".
- Het rapport van Ruimte en Duurzaamheid "Holocaust Namenmonument haalbaarheidsstudie locatie Weesperstraat",

Ter inzage gelegd

n.v.t.

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Leo de Vries 06 8362 4578, leo.de.vries@amsterdam.nl
Piet Polderman 06 5252 4008, p.polderman@amsterdam.nl

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam

A.H.P. van Gils, secretaris

E.E. van der Laan, burgemeester
